

“Live as if you were to die tomorrow. Learn as if you were to live forever.”

Mahatma Gandhi

Jaarverslag 2012

IGO
Instituut voor
Gerechtelijke Opleiding

IFJ
Institut de Formation
Judiciaire

**Instituut voor
Gerechtelijke Opleiding**
Louizalaan 54
B 1050 BRUSSEL

T : (0)2 518 49 49
F : (0)2 518 49 79
info@igo-ifj.be
www.igo-ifj.be

Inhoudsopgave

1	Ontstaan en wettelijk kader	4			
1.1	Historiek	4			
1.2	Statuut	5			
2	Opdracht	6			
2.1	Missie en visie	6			
2.2	Beleids- en actieplan	6			
3	Organisatie	8			
3.1	Directie	8			
3.2	Raad van Bestuur	8			
3.2.1	Samenstelling	8			
3.2.2	Werkzaamheden	9			
3.3	Regeringscommissarissen	9			
3.4	Wetenschappelijk comité	10			
3.4.1	Samenstelling	10			
3.4.2	Werkzaamheden	11			
4	Middelen	13			
4.1	Financiële middelen	13			
4.1.1	Dotatie	13			
4.1.2	Rekeningen	13			
4.1.3	Controle	14			
4.1.4	Verbeterpunten	14			
4.2	Personeel	15			
4.2.1	Personeelsstructuur	15			
4.2.2	Personeelsevolutie	15			
4.2.3	Eigen personeelsstatuut	17			
4.2.3	Verbeterpunten	18			
4.3	Materiële omkadering	19			
4.3.1	Lokalen	19			
4.3.2	Documentatiebeheer	20			
4.3.3	Informatie- en communicatietechnologie (ICT)	20			
5	Opleidingsactiviteiten	21			
5.1	Doelpubliek	21			
			5.2	Opleidingen algemeen	23
			5.3	Richtlijnen	27
			5.4	Behoeftenbevraging - behoeften	28
			5.5	Opleidingen in 2012	29
			5.5.1	Interne opleidingen	29
			5.5.2	Internationale opleidingen	33
			5.5.3	Externe opleidingen	35
			6	Commissies voor de evaluatie van de gerechtelijke stage	37
			6.1	Oprichting – onafhankelijk – samenstelling – taken	37
			6.2	Vergaderingen van de commissie voor de evaluatie van de gerechtelijke stage	37
			6.3	Evaluaties	38
			6.4	Voornaamste werkzaamheden in 2012	39
			6.4.1	Aanbevelingen inzake harmonisering van de gerechtelijke stage	39
			6.4.2	Evaluatiegids – opvolging van de stagiairs	39
			6.4.3	Richtlijnen betreffende de buitenstage	40
			6.5	Blijvend knelpunt	40
			7	Toekomstperspectief	41
			8	Besluit	44

1. Ontstaan en wettelijk kader

1.1 Historiek

De oprichting van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding (IGO) heeft verschillende jaren vereist. In 1991 werd een eerste aanzet gedaan: de wet van 18 juli 1991 hervormde o.m. de gerechtelijke stages en het Wervingscollege der Magistraten. Dit college, onderdeel van de Federale Overheidsdienst Justitie (FOD Justitie), gaf advies over de opleiding van magistraten en gerechtelijke stagiairs. Zo pleitte het reeds in 1993 voor de oprichting van een opleidingsinstituut voor de magistraten.

Later, met het Octopusakkoord van 28 mei 1998, wilde men overgaan tot de oprichting van een 'Magistratenschool'. Het is naar aanleiding van dit akkoord dat de Vlaamse Interuniversitaire Raad in datzelfde jaar de werkgroep 'Magistratenschool' oprichtte. De Hoge Raad voor de Justitie (HRJ), die in 2000 het levenslicht zag, was niet gewonnen voor het idee van een magistratenschool zoals voorgedragen in het akkoord en heeft van bij zijn ontstaan steeds gepleit voor de oprichting van een 'instituut voor de opleiding van de magistraten'. Een opleidingsinstituut verstrekt immers uitsluitend opleidingen aan reeds benoemd of aangesteld personeel.

Het bleef wachten tot toenmalig minister van Justitie Laurette Onkelinx op 7 november 2006 in de Senaat het wetsontwerp indiende dat uiteindelijk is uitgemond in de wet van 31 januari 2007¹, de wet inzake de gerechtelijke opleiding en de oprichting van het IGO. In deze wet koos de wetgever niet voor de opleiding vóór het examen en vóór de benoeming tot gerechtelijk stagiair of magistraat² zoals bij een Magistratenschool³, maar voor een opleidingsinstituut.

MONITEUR BELGE — 02.02.2007 — BELGISCH STAATSBLAD		5481
SERVICE PUBLIC FEDERAL INTERIEUR F. 2007 — 539 (2007 — 491) [2007/00108] 12 JANVIER 2006 Loi modifiant la nouvelle loi communale Au <i>Moniteur belge</i> du 31 janvier 2007, p. 4883, acte n° 2007/00073, il faut lire l'intitulé comme ci-dessus.	FEDERALE OVERHEIDSDIENST BINNENLANDSE ZAKEN N. 2007 — 539 (2007 — 491) [2007/00108] 12 JANUARI 2006 Wet tot wijziging van de nieuwe gemeentewet In het <i>Belgisch Staatsblad</i> van 31 januari 2007, blz. 4883, akte nr. 2007/00073, moet de hoofding gelezen worden zoals hierboven.	
SERVICE PUBLIC FEDERAL JUSTICE F. 2007 — 540 [C — 2007/09117] 31 JANVIER 2007. — Loi sur la formation judiciaire et portant création de l'Institut de formation judiciaire (1) ALBERT II, Roi des Belges, A tous, présents et à venir, Salut. Les Chambres ont adopté et Nous sanctionnons ce qui suit : CHAPITRE I ^{er} . — <i>Disposition générale</i> Article 1er. La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.	FEDERALE OVERHEIDSDIENST JUSTITIE N. 2007 — 540 [C — 2007/09117] 31 JANUARI 2007. — Wet inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor gerechtelijke opleiding (1) ALBERT II, Koning der Belgen, Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groot. De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt : HOOFDSTUK I. — <i>Algemene bepaling</i> Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.	

Deze wet trad in werking op 2 februari 2008, maar verschillende wetswijzigingen⁴, voornamelijk deze van 2008⁵, stelden de operationalisering van het IGO uit. Uiteindelijk startte het Instituut op 1 januari 2009 zijn activiteiten. Tijdens de eerste maanden wijdde het IGO zich aan het op punt stellen van zijn werking met o.m. de installatie van de verschillende organen van het IGO, het opstellen van een begroting, het betrekken van een eigen gebouw en de inrichting ervan en het aanwerven van medewerkers. Tegelijk verzorgde het IGO de wettelijk verplichte opleidingen voor magistraten en gerechtelijke stagiairs en zette het de bestaande opleidingen voor het personeel van de rechterlijke orde voort.

In de jaren daarop breidde het personeelskader verder uit waardoor het aantal opleidingen toenam. Ook de materiële omkadering (technologische ondersteuning en facilitaire dienstverlening) werd op een meer professionele manier georganiseerd.

¹ Wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding, BS, 2 februari 2008. Deze wet trad in werking op 2 februari 2008 maar een wetswijziging van 24 juli 2008 schortte zijn werking met één jaar op.

² Deze examens worden afgenomen door de beide Benoemings- en aanwijzingscommissies van de Hoge Raad voor de Justitie, in toepassing van art. 259 bis9 van het Gerechtelijk Wetboek.

³ Dit is wel het geval in een aantal landen zoals o.m. Spanje, Frankrijk, Portugal en Roemenië, waar de 'scholen' gedurende meerdere jaren volledig verantwoordelijk zijn voor de opleiding van 'toekomstige magistraten', voordat ze benoemd worden. De 'stagiairs' worden beschouwd als 'werknemers' van de school die bijvoorbeeld ook de wedden uitbetaalt.

⁴ De wetswijzigingen van 24 juli 2008; 22 december 2009; en de wet van 22 maart 2010 tot wijziging van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het IGO wat de controle door het Rekenhof betreft.

⁵ Zie art. 9 van 24 juli 2008 tot wijziging van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het IGO, BS, 4 augustus 2008.

1.2 Statuut

Het IGO is opgericht onder de vorm van een 'parastatale sui generis'. Net als enkele andere publieke instellingen⁶ ondergebracht bij de categorie 'niet geklasseerd in de wet van 16 maart 1954'. Het statuut van het IGO moet de onafhankelijkheid van de magistratuur waarborgen, net als de samenstelling van de bestuursorganen, zoals blijkt uit onderstaande tabel met de verschillende bestuursorganen:

Bestuursorgaan	
Raad van bestuur	2 zittende magistraten 2 magistraten van het Openbaar Ministerie 1 magistraat-voorzitter van de Commissie voor de Modernisering van de Rechterlijke Orde (CMRO)
Directie	1 magistraat van de rechterlijke orde is adjunct-directeur aan het hoofd van de afdeling 'magistraten'
Wetenschappelijk comité	2 zittende magistraten 2 magistraten van het Openbaar Ministerie

De onpartijdigheid en onafhankelijkheid vormen immers voorafgaande voorwaarden voor een goede werking van Justitie. Het is net om de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht te vrijwaren dat Europese aanbevelingen en rapporten de opleiding van de leden van de rechterlijke macht toewijzen aan een onafhankelijk orgaan.

Het gaat om:

- het advies nr. 4 van de 'Conseil Consultatif des Juges européens' van de Raad van Europa;⁷
- de Magna Carta de l'indépendance judiciaire d.d. 17 november 2010 van de Conseil Consultatif des Juges européens van de Raad van Europa;
- de aanbeveling CM/Rec(2010)12 van het Comité van Ministers aan de lidstaten over de onafhankelijkheid, de efficiëntie en de verantwoordelijkheden van de rechters.⁸

De voornoemde Europese aanbevelingen preciseren dat de onafhankelijkheid van de rechter gewaarborgd moet worden op statutair, functioneel en financieel vlak, en dus uiteraard ook voor wat zijn opleiding aangaat. De Belgische wetgever heeft hier echter slechts in beperkte mate rekening mee willen houden.

Wel heeft de Belgische wetgever bij de uitwerking van de wet diverse bepalingen ontleend aan de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut.

⁶ De Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) en het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding (CGKR).

⁷ Avis no 4 du Conseil consultatif de juges européens (CCJE) à l'attention du Comité des Ministres du Conseil de l'Europe sur la formation initiale et continue appropriée des juges, aux niveaux national et européen. Bron: [https://wcd.coe.int/wcd/ViewDoc.jsp?Ref=CCJE\(2003\)OP4&Language=lanFrench&Ver=original&Site=COE&BackColorInternet=FEF2E0&BackColorIntranet=FEF2E0&BackColorLogged=c3c3c3](https://wcd.coe.int/wcd/ViewDoc.jsp?Ref=CCJE(2003)OP4&Language=lanFrench&Ver=original&Site=COE&BackColorInternet=FEF2E0&BackColorIntranet=FEF2E0&BackColorLogged=c3c3c3)

⁸ Recommendation CM/Rec(2010)12 of the Committee of Ministers to member states on judges: independence, efficiency and responsibilities. Bron: [https://wcd.coe.int/wcd/ViewDoc.jsp?Ref=CM/Rec\(2010\)12&Language=lanEnglish&Ver=original&Site=COE&BackColorInternet=FEF2E0&BackColorIntranet=FEF2E0&BackColorLogged=c3c3c3](https://wcd.coe.int/wcd/ViewDoc.jsp?Ref=CM/Rec(2010)12&Language=lanEnglish&Ver=original&Site=COE&BackColorInternet=FEF2E0&BackColorIntranet=FEF2E0&BackColorLogged=c3c3c3)

2. Opdracht

“Plan je voor één jaar, plant dan graan.
Plan je voor tien jaar, plant dan bomen.
Plan je voor het leven, geef dan mensen onderwijs en scholing.”

Confucius

2.1 Missie en visie

Missie

“Het IGO is een onafhankelijk federaal orgaan dat bijdraagt tot een kwaliteitsjustitie door op een optimale wijze de professionele competenties van de magistraten en de leden van de rechterlijke orde te ontwikkelen in een Europese dimensie.”

Om deze professionele competenties⁹ te ontwikkelen, onderscheidt het IGO zich in zijn opleidingen van andere opleidingsaanbieders: naast de initiële opleiding, organiseert het sterk met de beroepspraktijk verweven opleidingen die geen enkele andere instelling aanbiedt.

Waarden

Vijf waarden drijven het IGO bij het realiseren van zijn missie:

- Het verschil maken: de referentie zijn op de markt en dienstbaarheid geven aan de samenleving/burger door bij te dragen aan competente en gemotiveerde magistraten/leden van de rechterlijke orde.
- Klantentevredenheid: streven naar maximale en meetbare tevredenheid van al onze klanten, en daarnaast de interne processen afstemmen op de wensen en behoeften van de klanten.
- Continu leren: streven naar een continue en meetbare verbetering van de noodzakelijke competenties van onze klanten en het continu leren van al onze interne en externe medewerkers stimuleren.
- Samenwerking: streven naar een uitstekende en optimale samenwerking met onze partners in het leerproces.
- Innovatie: constant streven om de nieuwste methoden en technieken te integreren in onze leerprocessen.

Visie

Het IGO wil een referentieorgaan worden door een leercultuur te bevorderen die de competenties en vaardigheden van de magistraten en de leden van de rechterlijke orde te ontwikkelen in een Europese dimensie.

2.2. Beleids- en actieplan

Hoe kunnen de resultaten en de organisatiecultuur van het IGO tegelijkertijd verbeterd worden? Dit is de vraag die gesteld werd bij de opmaak van het beleidsplan 2010-2016¹⁰. Een plan dat dient voor het beheer, de opvolging en de aanpassing van het IGO. Het werd opgesteld vanuit het *'mission statement'*¹¹, de opdrachtbrief van de raad van bestuur, de hertekening van het gerechtelijk landschap, de hervormingsplannen van de minister van Justitie en de richtlijnen van de Hoge Raad voor de Justitie voor de gerechtelijke opleiding.

Naast het identificeren van de krachtlijnen en strategische doelstellingen die essentieel zijn voor het realiseren van de visie van het Instituut, vertaalt dit meerjarig beleidsplan de intenties in duidelijke richtlijnen, plaatst het de operationele doelstellingen in perspectief, en concentreert het plan het engagement van zijn leden.

Een strategische doelstelling wordt hierbij dus vertaald in meerdere operationele doelstellingen. Een operationele doelstelling omvat wat men gaat doen (input) en het te bereiken concrete resultaat (output), en bestaat op zich uit één of meerdere acties. Elke actie omvat een duidelijk afgebakende opdracht m.b.t. verschillende personen die ermee belast zijn om een bepaald product of dienst te leveren. Samen vormen de operationele doelstelling en de actie het operationeel onderdeel van het beleidsplan.

⁹ Professionele competenties zijn: de kennis, vaardigheden en attitudes, die noodzakelijk zijn om hun functie effectief te kunnen uitoefenen in functie van de belanghebbenden.

¹⁰ Zie www.igo-ifj.be

¹¹ Het mission statement werd opgesteld in december 2008 door de directie en een aantal leden van het 'voorlopige' team en diende als houvast voor de opstart van het IGO. Het was de voorloper van het beleidsplan en diende om de actieplannen een voorlopig kader te geven.

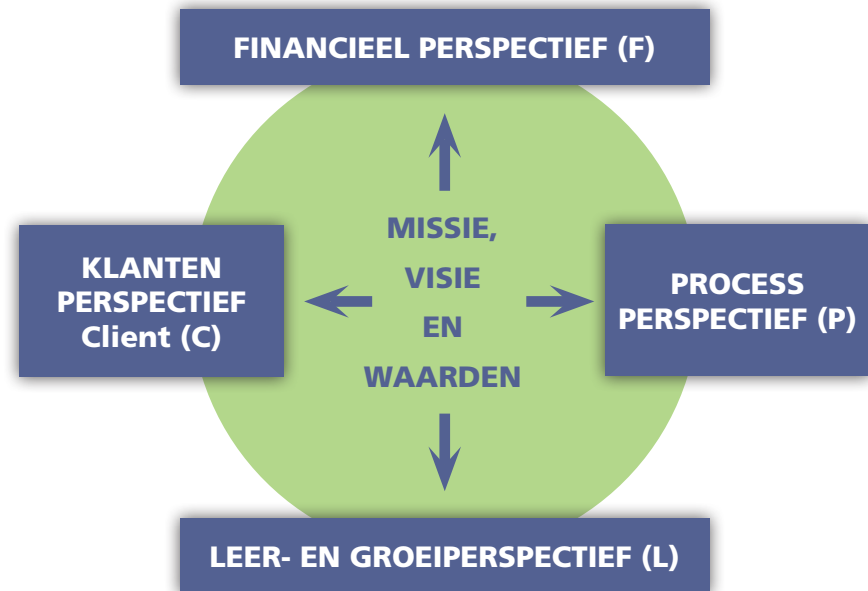
Om prioriteiten te bepalen bij het opstellen van de acties binnen zijn beleidsplan, maakt het IGO gebruik van de 'Balanced Score Card' (BSC). De BSC-methode waakt er over dat er een balans is tussen vier perspectieven:

- het financieel perspectief
- het klantenperspectief
- het procesperspectief
- het leer- en groeiperspectief

Het actieplan 2012 vertaalt de operationele doelstellingen in concrete acties op het vlak van de algemene diensten en de interne werking enerzijds en de dienst opleidingen anderzijds.

In het document 'status actieplan IGO 2012' staat de verwezenlijking van het actieplan 2012 gerapporteerd. Zo zijn onder andere de installatie van de eerste verdieping en de pilooteditie van de opleiding 'train the trainer' een feit.

Balanced Scorecard Kaplan and Norton

3. Organisatie

3.1. Directie

De directeur van de gerechtelijke opleiding verzekert het beheer van het IGO en wordt hierbij bijgestaan door twee adjunct-directeurs die de opdrachten van het IGO uitoefenen ten aanzien van de magistraten enerzijds en het personeel van de rechterlijke orde anderzijds.

- Edith Van den Broeck: Directeur van het IGO en parketmagistraat;
- Thérèse Tuts: Adjunct-directeur 'opleiding personeel rechterlijke orde' en parketjurist;
- Beatrice Homans: Adjunct-directeur 'opleiding magistraten' en magistraat van de zetel.¹²

De directie maakt geen deel uit van het personeel en is, naast de raad van bestuur, een bestuursorgaan¹³. Het taalevenwicht in de directie geldt alleen tussen de adjunct-directeurs zodat de directeur dient beschouwd te worden als 'taalonzijdig'¹⁴.

Mevrouw Edith Van den Broeck

Mevrouw Thérèse Tuts

Mevrouw Beatrice Homans

¹² De directeur en adjunct-directeur 'opleiding personeel rechterlijke orde' werden benoemd bij KB van 27 april 2007, met ingang van 1 december 2007. De adjunct-directeur 'opleiding magistraten' is benoemd bij KB van 7 juni 2009, met ingang van 22 oktober 2009. Haar benoeming d.d. 1 maart 2013 bij de Commissie voor Modernisering van de Rechterlijke Orde (CMRO) heeft een einde gesteld aan haar mandaat bij het IGO.

¹³ Zie art. 12 e.v. van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding.

¹⁴ Zie art. 18 van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding.

3.2. Raad van bestuur

3.2.1. Samenstelling

De leden van de raad van bestuur werden benoemd bij KB van 23 december 2008 (BS 31 december 2008). De raad is samengesteld uit 16 leden, gelijk verdeeld tussen de Nederlandse en Franse taalstelsels:

De voorzitters van de benoeming- en aanwijzingscommissies van de Verenigde Benoeming- en aanwijzingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie:

- Michèle Loquifer: Voorzitter van de Franstalige Benoemings- en aanwijzingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie.
- Ria Mortier: Voorzitter van de Nederlandstalige Benoemings- en aanwijzingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie.

De directeur-generaal van het Opleidingsinstituut van de Federale Overheid:

- Sandra Schillemans: Directeur-generaal van het Opleidingsinstituut van de Federale Overheid.

De leidende ambtenaren van de onderwijsdepartementen van respectievelijk de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap, waarbij deze laatste valt onder het Franse taalstelsel:

- Noël Vercruysse: Wd. secretaris-generaal van het Departement Onderwijs en Vorming - Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming.
- Michel Albert: Directeur-generaal a.i. van het directoraat-generaal van het niet-verplicht onderwijs van het Ministerie van de Franse Gemeenschap.
- Ralph Breuer¹⁵: Referendaris van het Ministerie van de Duitstalige Gemeenschap.

Een afgevaardigde van de Minister van Justitie:

- Marc Timperman¹⁶: Advocaat-generaal bij het Hof van Cassatie.

¹⁵ Ralph Breuer vervangt de heer Dirk Breuer die uit zijn functie ontheven werd op 15 september 2011.

¹⁶ Marc Timperman werd benoemd bij KB van 17 februari 2012 en vervangt de heer Bart Van Lijsebeth.

De voorzitter van de Commissie voor de Modernisering van de Rechterlijke Orde:

- Jean-Paul Janssens¹⁷: Voorzitter van de Commissie voor de Modernisering van de Rechterlijke Orde.
- Twee zittende magistraten, voorgedragen door de Hoge Raad voor Justitie:
- Martine Castin: Vrederechter van het kanton Thuin.
- Jacques Mahieu: Voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen.

Twee magistraten van het Openbaar Ministerie, voorgedragen door de Hoge Raad voor Justitie:

- Dominique Reyniers: Procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg te Turnhout.
- Cédric Visart de Bocarmé: Gedelegeerd magistraat bij het federaal parket.

Vier personen als vertegenwoordigers van het personeel rechterlijke orde:

- Guy De Lobelle: Hoofdsecretaris bij het parket van de arbeidsauditeur te Gent.
- Franky Hulpia¹⁸: Hoofdgriffier van de rechtbank van koophandel te Brugge.
- Daniel Bierlaire: Hoofdgriffier van de rechtbank van eerste aanleg te Bergen.
- Djamilia Benbihi: Medewerker bij het federaal parket.

De heer Jacques Mahieu neemt sinds 13 maart 2012 het voorzitterschap waar.

De heer Jacques Mahieu

3.2.2. Werkzaamheden

De raad van bestuur kwam in 2012 vijf maal bijeen. De vergaderingen gingen door op 13 maart, 24 mei, 27 september, 22 november en 13 december 2012. Tijdens zijn vergaderingen nam de raad de nodige beslissingen om de werking van het IGO in goede banen te leiden.

Tijdens de zitting van 13 maart 2012 werden de voorzitter en ondervoorzitter verkozen. Tevens werd door de directeur een voorstelling gegeven van het IGO aan de nieuwe leden van de raad van bestuur. De raad van bestuur keurde ook een budgetterschikking goed.

De raad van bestuur keurde op 24 mei 2012 het jaarverslag 2011 goed, evenals de afsluiting van de rekeningen 2011.

Op 22 november 2012 keurde de raad van bestuur het personeelsstatuut van het IGO goed.

Op 13 december 2012 keurde de raad van bestuur het actieplan, het personeelsplan en de begroting 2013 goed.

3.3. Regeringscommissarissen

Krachtens artikel 14 van de wet van 31 januari 2007 moet het Instituut om de twee maanden een financieel en activiteitenverslag van het Instituut bezorgen aan de regeringscommissarissen bedoeld in artikel 40 van de wet van 31 januari 2007. De regeringscommissarissen worden op alle vergaderingen van de raad van bestuur uitgenodigd en beschikken over een raadgevende stem.

Aan de heer Benoit Kohl (advocaat en docent aan de Universiteit van Luik) en mevrouw Violette Braecke (Directeur algemeen beheer KU Leuven Campus Kortrijk (KULAK)) werd bij KB van 7 maart 2012 ontslag verleend uit hun ambt van regeringscommissaris. Zij werden op 17 maart 2012 vervangen door mevrouw Anne Junion (advocaat) en de heer Fons Borginon (jurist).

¹⁷ Jean-Paul Janssens werd op 28 februari 2013 ontheven uit zijn functie en vervangen door de heer Serge Lipszyc.

¹⁸ Franky Hulpia werd benoemd bij KB van 17 februari 2012 en vervangt de heer Wilfried De Vreese.

3.4. Wetenschappelijk comité

Het wetenschappelijk comité is een van de drie organen van het IGO. In tegenstelling tot de directie en de raad van bestuur beschikt het comité niet over een beslissingsbevoegdheid, maar verstrekt het adviezen of formuleert het aanbevelingen inzake:

- het opleidingsbeleid;
- de opleidingsprogramma's;
- de organisatie van de opleiding;
- de pedagogische methodes.

In het kader van deze opdracht evalueert het comité de evaluatierapporten van de opleidingen en brengt hieromtrent verslag en advies uit aan de directie en aan de raad van bestuur.

Aan de hand van deze evaluatieverslagen kan het comité heel dicht bij de realiteit van de opleidingen komen en vervolgens voorstellen tot verbetering ervan formuleren.

3.4.1. Samenstelling

Het wetenschappelijk comité telt 21 leden. Zij werden benoemd bij KB van 30 december 2008 (BS 12 januari 2009) en geïnstalleerd op 1 april 2009.

Twee zittende magistraten voorgedragen door de Verenigde Benoeming- en aanwijzingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie:

- Béatrice Ponet: Raadsheer bij het hof van beroep te Antwerpen.
- Dirk Van Der Kelen: Voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Dendermonde.

Twee magistraten van het Openbaar ministerie, voorgedragen door de Verenigde Benoeming- en aanwijzingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie:

- Christian De Valkeneer¹⁹: Procureur-generaal bij het hof van beroep te Luik.
- Thierry Werts: Federaal magistraat.

Twee advocaten, respectievelijk voorgedragen door de Orde van Vlaamse Balies en door de 'Ordre des barreaux francophones et germanophone':

- Bruno De Vuyst: Advocaat bij de balie van Brussel.
- Philippe Hallet: Advocaat bij de balie van Luik.

Vier personen als vertegenwoordigers van het personeel van de rechterlijke orde:

- Patrick Cauwelier: Hoofdgriffier van de rechtbanken van koophandel te Leper en te Veurne.
- Katrien Willems: Hoofdgriffier van het vrederecht van het kanton Aarschot.
- Muriel Godin: Hoofdgriffier van de rechtbank van koophandel te Luik.
- Iolanda Pasquali: Referendaris bij het hof van beroep te Bergen.

Acht leden van de academische gemeenschap, waaronder vier voorgedragen door de Vlaamse Interuniversitaire Raad en vier door de 'Conseil Interuniversitaire de la Communauté française de Belgique':

- Hélène Casman: Professor aan de Vrije Universiteit Brussel.
- Walter Pintens: Professor aan de KU Leuven.
- Piet Taelman: Professor aan de Universiteit Gent.
- Stefan Rutten: Lector onderzoeksgroep geschiloplossing aan de Universiteit Antwerpen.
- Georges de Leval: Professor aan de Universiteit Luik.
- Hakim Boularbah: Professor aan de Vrije Universiteit Brussel.
- Jacques Fierens : Professor aan de faculteit 'Notre-Dame de la Paix' te Namen en aan de Universiteit Luik.
- Sébastien van Drooghenbroeck: Professor aan de 'Facultés Universitaires Saint-Louis'.

¹⁹ Christian De Valkeneer werd benoemd bij KB van 17 februari 2012 en vervangt mevrouw Michèle Mons delle Roche.

Twee leden van het Opleidingsinstituut van de Federale Overheid:

- Patricia Bal: Adviseur bij het OFO.
- Philippe Vallaëys: Coördinator standaardopleidingen, Expert 'Blended Learning' bij het OFO.

Voorzitter van het Wetenschappelijk Comité:

- Edith Van den Broeck: Directeur van het IGO.

3.4.2. Werkzaamheden

Verslag en advies aan de directie en aan de raad van bestuur betreffende de evaluatie van de opleidingen die plaats gevonden hebben in 2011

Na de evaluatie van de opleidingen die door het IGO in 2011 georganiseerd werden, respectievelijk voor de magistraten en de personeelsleden van de rechterlijke orde, bracht het wetenschappelijk comité, conform de wet, verslag en advies uit aan de directie en aan de raad van bestuur betreffende de evaluatie van de opleidingen die plaats gevonden hebben in het voorafgaande jaar (2011).

Uit het verslag blijkt dat het IGO in 2011 op kruissnelheid is gekomen. Meerdere opleidingen zijn van een zeer hoog niveau en kennen zeer veel bijval.

De afdeling 'magistraten' organiseerde o.m. de volgende opleidingen:

- het 'herfstseminarie van de gerechtelijke stagiairs';
- het 'lenteseminarie van de eerstejaars stagiairs';
- de gespecialiseerde opleidingen met het oog op de uitoefening van een bijzonder mandaat zoals onderzoeksrechter en jeugdrechter;
- de opleiding 'verhoortechnieken';
- het zomerseminarie 'psychosociale vaardigheden';
- de opleiding 'voorkomen van en omgaan met agressiviteit'; en
- de 'Summer school'.

Toch blijven er nog een aantal werkpunten: zo was in een aantal gevallen de simultaanvertaling van het Nederlands naar het Frans onvoldoende, bestaat er tussen sommige opleidingen nog enige overlapping en moet er nog meer nadruk worden gelegd op de praktijk. Tenslotte moet er nog geschaafd worden aan een beperkt aantal opleidingen, waarvan het evaluatieverslag aantoonde dat de tevredenheidsgraad vatbaar is voor verbetering. Dit is het geval voor:

- de gespecialiseerde opleiding voor stagemeesters;
- de opleidingen 'train the trainer'; én
- 'de wet betreffende continuïteit van de ondernemingen'.

Conform de richtlijnen van de minister van Justitie, die opgesteld werden op basis van een behoeftenanalyse verricht door het begeleidingscomité, organiseerde de afdeling 'personeel van de rechterlijke orde' van het IGO in 2011 opleidingen in vier domeinen:

- stressbeheer;
- management en beheer van 'human resources';
- de opleidingen betreffende de professionele vaardigheden; en
- informatica.

Uit het verslag blijkt dat het IGO tal van opleidingen georganiseerd heeft in deze domeinen. Enkele opleidingen verdienen een bijzondere vermelding. Zo is er de opleiding betreffende het statuut van het personeel, die zeer veel bijval heeft genoten bij de recent benoemde hoofdgriffiers en hoofdsecretarissen. Een andere opleiding is de basismodule rechterlijke organisatie, die verstrekt wordt in het kader van de initiële opleiding van de recent benoemde nieuwe personeelsleden. Deze opleiding wordt verstrekt in samenwerking met de hogescholen en is van groot belang voor de nieuw benoemde personeelsleden die afkomstig zijn van andere overheidsdiensten of -instellingen en die weinig of niets afweten van het werkveld Justitie. Tenslotte zijn er de opleidingen die georganiseerd werden in het kader van de loopbaanbegeleiding, met het oog op de voorbereiding van de personeelsleden voor een bevordering of een verandering van functie.

Na de concrete evaluatie van de opleidingen die het IGO in 2011 organiseerde, bracht het wetenschappelijk comité, vanuit een streven naar voortdurende verbetering van de kwaliteit van de opleidingen, volgend advies uit aan de directie en aan de raad van bestuur:

Inhoud en methodiek

“Er moet worden vastgesteld, zowel bij de opleidingen verstrekt aan de magistraten als bij deze verstrekt aan de personeelsleden van de rechterlijke orde, dat er nog niet in voldoende mate met praktische casussen en oefeningen wordt gewerkt, hoewel dit uitermate geapprecieerd wordt door de deelnemers. Dit aspect moet systematisch voor ogen worden gehouden in het stadium van de voorbereiding van de opleidingsprogramma’s.

Bij het contacteren van de lesgevers/sprekers moet, waar mogelijk, benadrukt worden dat het aangewezen is zoveel mogelijk actieve werkvormen te hanteren teneinde een zo groot mogelijke betrokkenheid van de deelnemers te bewerkstelligen.

Voor de meer ervaren deelnemers moet ernaar gestreefd worden maximaal gebruik te maken van de formule “uitwisseling van beroepservaringen”.

Communicatie

“De opleidingen moeten tijdig worden aangekondigd. Dit is essentieel opdat de deelnemers de nodige schikkingen zouden kunnen treffen om zich vrij te maken voor de sessies. Er wordt aangedrongen op de mededeling van een kalender met de geplande opleidingen voor het volledige gerechtelijk jaar.”

Evaluatie

“Het is van belang dat een voldoende aantal deelnemers hun mening meedelen over de kwaliteit van de opleiding die zij hebben gevolgd.

Bovendien is ook de verwerking van de antwoorden van de deelnemers een tijdrovende en arbeidsintensieve bezigheid, die nu handmatig gebeurt.

Het invullen van het evaluatieformulier door de deelnemers zou elektronisch moeten gebeuren, zodat de verwerking ervan veel sneller kan gaan, de conclusies onmiddellijk gekend zijn en er zo nodig ook onmiddellijk kan worden ingegrepen om opleidingen bij te sturen die meerdere sessies omvatten.”

Documentatie

“De documentatie is een belangrijk aandachtspunt. In een aantal gevallen ontbrak de documentatie of was deze onvoldoende. In de meeste gevallen volstaan slides niet. Indien geen tekst van de spreker kan worden bekomen, zou gedacht kunnen worden aan de samenstelling van een documentatiemap met een verzameling van bestaande artikelen.

De aandacht van de sprekers en lesgevers moet van bij het eerste contact op dit essentiële punt worden gevestigd.

Desgewenst en voor de opleidingen waarbij de deelnemers niet tijdens de sessies zelf al over de documentatie moeten kunnen beschikken, zou de documentatie elektronisch ter beschikking kunnen worden gesteld van de deelnemers, bij voorkeur via een beveiligd elektronisch leerplatform.

Het voordeel van deze werkwijze is drievoudig: het is een milieuvriendelijke oplossing, de deelnemers kunnen de elektronische zoekfunctie hanteren en het is tijdbesparend voor de administratie van het IGO.”

Beheer van de opleidingen

“Het wetenschappelijk comité verheugt zich over de aankoop, door het IGO, van een specifieke software (“learning management system”) om de opleidingen efficiënt te kunnen beheren en de relevante cijfermatige gegevens ervan adequaat te kunnen hanteren.

Het comité dringt er op aan dat de verdere implementatie van het project INEV²⁰ (van **IN**schrijving tot **E**valuatie) onverwijld zou worden voortgezet zodat statistieken en cijfermatige gegevens niet langer handmatig moeten worden verwerkt en geteld, hetgeen uiteraard zeer tijdrovend is.”

²⁰ De implementatie van deze software is volop aan de gang sinds begin 2012.

4. Middelen

4.1. Financiële middelen

4.1.1. Dotatie

Artikel 38 van de organieke wet houdende de oprichting van het IGO regelt de financiering van het IGO. De financiële middelen worden uitdrukkelijk bepaald als een percentage van de jaarlijkse loonmassa van het personeel dat het Instituut moet opleiden (magistraten en personeel van de rechterlijke orde). De aan het Instituut toegekende kredieten worden jaarlijks ingeschreven op de administratieve begroting van de FOD Justitie (basisallocatie 12.56.61.41.40.01).

Aanvankelijk werd het minimumbedrag van de dotatie vastgelegd op 0,9% voor het eerste jaar die volgde op het jaar van inwerkingtreding van het artikel. Dat percentage zou vervolgens gedurende de vier daarop volgende budgettaire jaren jaarlijks worden verhoogd met 0,25%, om uiteindelijk de drempel van 1,9% te bereiken.

Terwijl de dotatie in 2009 bepaald werd op 5.220.000 euro, en de jaren daarop moest stijgen, werd zij voor 2010, 2011 en 2012 telkens bevroren.²¹

Op die manier verzaakte de wetgever aan het naleven van zijn eigen wetgeving, o.m. door bij de berekening van de hoogte van de dotatie nooit rekening te houden met een actualisatie van de loonmassa waarop de dotatie werd berekend. Voor het begrotingsjaar 2009 werd de dotatie aan het IGO berekend op een loonmassa ten belope van 580 miljoen euro. Voor 2012 was de voorziene loonmassa reeds opgelopen tot 647 miljoen euro. Hierdoor bedroeg de dotatie aan het IGO voor het begrotingsjaar 2012 in feite slechts 0,81%, daar waar artikel 38 spreekt van 0,9%. In een arrest van 24 oktober 2006 herinnert de Raad van State nochtans aan het beginsel 'patere legem quam ipse fecisti' waarbij het bestuur en de organen die ervan afhangen ertoe verplicht zijn de algemene regels die het zelf heeft vastgesteld, te respecteren. Bijgevolg, indien het desbetreffende artikel

correct was nageleefd, diende de dotatie aan het IGO voor het begrotingsjaar 2012 aldus opgetrokken te worden tot 5.823.000 euro, dit is een verhoging met 603.000 euro. In plaats van langzaam maar zeker toe te nemen, worden de financiële middelen derhalve, percentagegewijs gesproken, verminderd.

Deze achteruitgang van het budget voor de opleiding van de magistraten en de personeelsleden van de rechterlijke orde is paradoxaal: het staat in schril contrast met de kordate aanpak van de werkgevers in de privésector die onvoldoende opleidingsinspanningen leveren. Ondernemingen die geen 1,9% van hun loonmassa investeren in opleiding, dienen volgens het KB van 11 oktober 2007 immers een bijkomende werkgeversbijdrage van 0,05 % van het volledige jaarloon van hun werknemers te storten in een fonds voor de financiering van het betaald educatief verlof. Bij ministerieel besluit van 12 januari 2012 stelde de minister van Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg de lijst op van de sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen hebben geleverd in 2010.²²

Ook voor het begrotingsjaar 2013 blijft de dotatie aan het IGO geplafonneerd op een bedrag van 5,2 miljoen euro.

4.1.2. Rekeningen

Het boekhoudkundig jaar van het IGO valt samen met het burgerlijk jaar, dit wil zeggen dat het loopt van 1 januari tot 31 december. Met akkoord van het Rekenhof worden facturen m.b.t. het voorbije jaar evenwel geboekt op de rekeningen en aangerekend op de begroting van dat jaar voor zover zij:

- regelmatig budgettair en juridisch werden vastgelegd tijdens dat jaar; en
- werden betaald vóór 31 maart van het daaropvolgende jaar.

De jaarrekening van het voorbije jaar en het overzicht van alle geregistreerde uitgaven per begrotingspost wordt tegen de maand mei opgesteld. Zij worden nadien aan een controle onderworpen.

²¹ De wetten van 22 december 2009, van 23 februari 2012 en van 31 december 2012 voorzagen immers telkens in een uitstel van het groeipad. Momenteel is het groeipad voorzien vanaf 2014.

²² Ministerieel besluit van 12 januari 2012 tot vaststelling van de definitieve lijst voor het jaar 2010 van sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren in uitvoering van art. 3, § 4, van het KB van 11 oktober 2007 tot invoering van een bijkomende werkgeversbijdrage ten bate van de financiering van het betaald educatief verlof voor de werkgevers die behoren tot de sectoren die onvoldoende opleidingsinspanningen realiseren in uitvoering van art. 30 van de wet van 23 december 2005 betreffende het generatiepact, BS, 13 januari 2012.

4.1.3. Controle

Het IGO is wettelijk onderworpen aan de externe controle 'a posteriori' door de regeringscommissarissen en het Rekenhof. Daarnaast besliste het IGO om de boekhouding van het Instituut eveneens te laten controleren door een bedrijfsrevisor.

De bedrijfsrevisor voerde zijn werkzaamheden uit in overeenstemming met de controleaanbeveling van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren in verband met het beperkt nazicht.

4.1.4. Verbeterpunten

Groeipad dotatie

Om het beleidsplan te verwezenlijken is het noodzakelijk dat de regering en het parlement ervoor garant staan dat het in de wet voorziene groeipad wordt gerespecteerd.

O.m. de Commissie voor Modernisering van de Rechterlijke Orde²³ (CMRO) drukte in haar studie aangaande de toebedeling van de middelen aan de rechterlijke orde reeds haar bezorgdheid uit over de beperkte financiële middelen waarover het IGO beschikt.

Het IGO is nog steeds in volle expansie. Daarom besliste de raad van bestuur om de reserves jaar na jaar uit te putten om de werking van het Instituut niet in het gedrang te brengen. Op een bepaald moment zullen deze reserves evenwel opgeraken en zal het aan de regering zijn om het huidige financieringsartikel van het IGO correct uit te voeren. Zoniet dreigt het IGO vleugellam gemaakt te worden.

Doorstorting dotatie

Om een einde te maken aan de problemen rond het ter beschikking stellen van de dotatie werd een ontwerp van KB uitgewerkt, waarbij als voorbeeld de vorm en de inhoud werden genomen van besluiten van andere openbare instellingen waarvan het budgettair regime zeer nauw aansluit bij dat van het IGO.

In het ontwerpbesluit wordt voorgesteld de dotatie van het IGO vrij te geven in vier trimestriële schijven op vaste datum, zoals bij de Hoge Raad voor de Justitie. Het percentage van de schijven wordt als volgt vastgesteld: 35% van de dotatie bij de eerste schijf, 25% voor de tweede en de derde, en ten slotte, 15% voor de vierde en laatste schijf. Een schijf van 35% wordt voorgesteld voor het begin van het jaar omdat het IGO bij het begin van het boekjaar een aantal vaste uitgaven zal moeten financieren.

In afwachting van een dergelijk KB blijft het mogelijk de vrijgave van de schijven van de dotatie te organiseren in functie van de behoeften van het IGO.

Boekhoudkundig referentiekader

Vanaf 1 januari 2014 zullen in principe de nieuwe wet houdende de organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat en het KB van 10 november 2009 tot vaststelling van het boekhoudplan van toepassing op de federale Staat en op de gemeenschappen, de gewesten en de gemeenschappelijke gemeenschapscommissie van toepassing zijn op de administratieve openbare instellingen van de federale Staat, en bijgevolg ook op het IGO. In het voorjaar van 2013 zal de Federale Overheidsdienst Budget en Beheerscontrole (FOD B&B) een initiatief nemen ter zake ten aanzien van alle betrokken instellingen, waaronder ook het IGO.

Om deze omslag zo goed als mogelijk voor te bereiden zal vanuit ICT administratieve ondersteuning worden gegeven waarbij procesautomatisatie en -ondersteuning centraal staan m.b.t. het financieel beheer en de budgetopvolging.

²³ Commissie voor de Modernisering van de Rechterlijke Orde: "Rechterlijke Orde: Budget en uitdagingen voor de toekomst, 2010", p. 10 – 12, www.cmro-cmoj.be.

4.2. Personeel

“Do a little more each day than you think you possibly can.”

Thomas Lowell

4.2.1. Personeelsstructuur

De algemene structuur van het Instituut omvat twee onderscheiden afdelingen:

- de afdeling opleiding; en
- de afdeling algemene diensten.

De afdeling opleiding van het Instituut staat in voor de uitoefening van de eigenlijke opdracht van het Instituut, namelijk de competentieontwikkeling van de magistraten en gerechtelijke stagiairs, evenals van de personeelsleden van de rechterlijke orde. De wet voorziet aan het hoofd van deze twee categorieën telkens een adjunct-directeur. In 2012 werd binnen de administratieve afdeling een reorganisatie uitgevoerd, waardoor thans wordt gewerkt in twee groepen:

- de ene groep is verantwoordelijk voor de programma-ontwikkeling, projecten en verbeteringsacties; en
- de andere groep verzorgt de programma-uitvoering.

Alle medewerkers van de afdeling opleiding zijn opgenomen in een gemeenschappelijke ‘pool’. Het doel is om zo hun polyvalente inzetbaarheid te vergroten, waardoor ze flexibel kunnen worden ingeschakeld voor de opleidingsafdeling waar de behoefte het grootst is.

Tot de afdeling algemene diensten behoren de ondersteuningsdiensten voor de opleidingsactiviteiten van het Instituut. Ze staan onder het directe gezag van de directeur van de gerechtelijke opleiding. Deze afdeling verzekert o.m. het beheer van het personeel, de financiën, de logistieke en facilitaire ondersteuning, de informatica en communicatie, en de internationale relaties. Zij zorgt eveneens voor de uniforme en tijdige verslaggeving van het IGO en staat ten slotte in voor het optimaliseren van de werking van het IGO in zijn geheel.

Zowel de afdeling opleiding als de afdeling algemene diensten staan samen in voor het uitvoeren van de kerntaak van het IGO, namelijk bijdragen tot een kwaliteitsjustitie door het optimaliseren van de strategische competenties van magistraten en leden van de rechterlijke orde.

4.2.2. Personeelsevolutie

Op 11 december 2011 keurde de raad van bestuur het personeelsplan 2012 goed. Dit personeelsplan voorzag in een bijkomende aanwerving van twee attachés en één administratief deskundige bij gelijkblijvend budget, en van vier attachés, vier administratief deskundigen en één onderhoudsmedewerker indien het groeipad van de dotatie werd uitgevoerd voor 2012.

Uiteindelijk werd het groeipad niet gevolgd en bleef de dotatie ongewijzigd. Bijgevolg werden er in de loop van 2012 slechts twee attachés en één administratief deskundige aangeworven. Het ging om: één opleidingsspecialist-manager, één communicatieverantwoordelijke en één opleidingsassistent. Dit zou het totaal personeelseffectief op 22 voltijdse equivalenten (VTE) brengen.

Echter ingevolge het ontslag van een medewerker werd op het einde van het jaar een nieuwe aanwervingsprocedure opgestart. De laureaat van dit vergelijkend wervingsexamen trad pas in dienst op 1 januari 2013 waardoor het aantal personeelsleden eind 2012 slechts 21 bedroeg (20,8 VTE). Het personeelseffectief werd verder aangevuld met drie gepensioneerde ambtenaren niveau D in de functie van bode à rato van circa 12 uren per week.

Teamvergadering op het IGO

Team day IGO

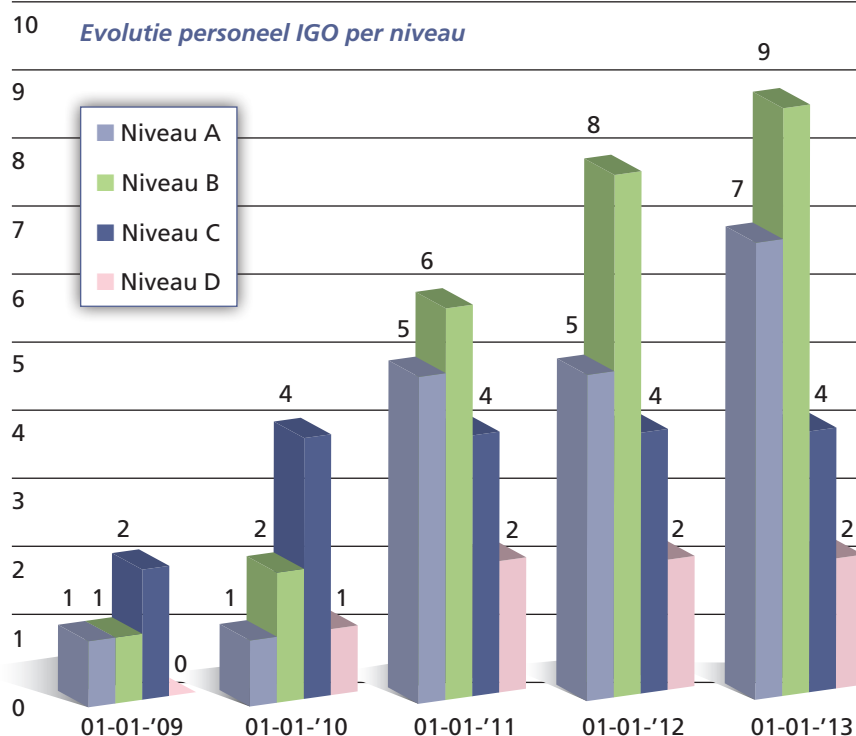
Ter vergelijking: vóór de oprichting van het IGO werd de organisatie van de opleidingen voor de magistraten en het personeel van de rechterlijke orde (dat laatste was bijna niet georganiseerd) verzekerd door 23 personen, die zich exclusief met opleiding bezig hielden (8 van de HRJ, 15 van de FOD Justitie; 8 van die 23 ambtenaren behoorden tot niveau A). Andere taken (boekhouding, personeelsbeheer, beheer gebouw, fotokopieën, bodes etc.) werden door de aanwezige algemene diensten (P&O, B&BC, ICT, ...) uitgevoerd.

Personeel - Samenstelling eind 2012

Afdeling opleiding			
Functie	FTE	Niveau	Taal
Adviseur	1	A	NL
Attaché opleiding	1	A	FR
Attaché opleiding	1	A	FR
Attaché opleiding	1	A	NL
Attaché opleiding	1	A	NL
Administratief deskundige	1	B	NL
Administratief deskundige	1	B	FR
Administratief deskundige	1	B	FR
Administratief assistent	1	C	NL
Administratief assistent	1	C	NL
Administratief assistent	1	C	FR
Totaal	11		

Afdeling algemene diensten			
Functie	FTE	Niveau	Taal
Adviseur	1	A	NL
Attaché communicatie	1	A	NL
Administratief deskundige	1	B	FR
Administratief deskundige (interimair)	1	B	NL
Deskundige (boekhouder)	1	B	NL
Deskundige (boekhouder)	0,8	B	FR
Deskundige (ICT)	1	B	FR
Deskundige (ICT)	1	B	NL
Administratief medewerker (chauffeur)	1	D	FR
Onderhoudsmedewerker	1	D	FR
Totaal	9,8		

Administratief personeel	
Niveau	Aantal
A	7
B	9
C	3
D	2
Totaal	21

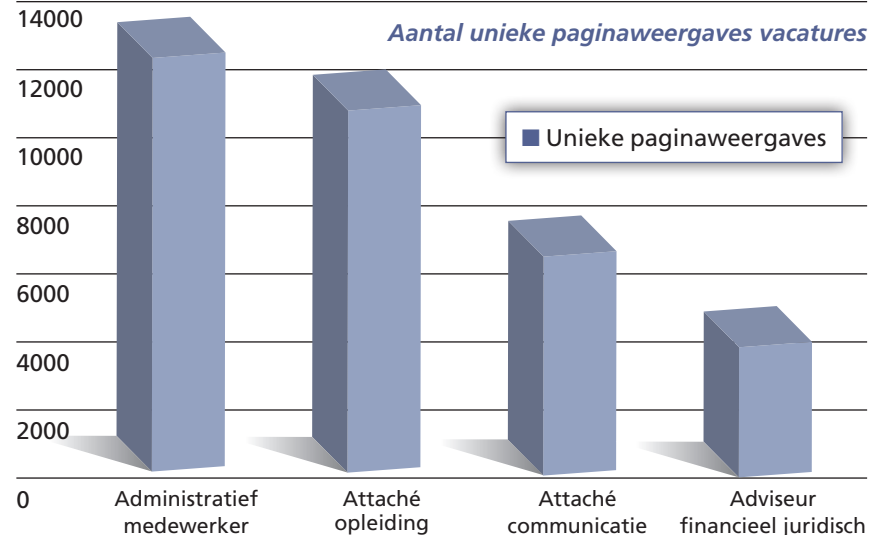

Evolutie personeel IGO per niveau

De raad van bestuur keurde op 13 december 2012 het personeelsplan 2013 goed. Dit personeelsplan voorziet in een bijkomende aanwerving van zes personeelsleden: twee attachés (niveau A), drie administratief deskundigen (niveau B) en één administratief assistent (niveau C).

Employer branding

Daarnaast doet het IGO sinds 2012 beroep op de diensten van Selor voor de publicatie van zijn vacatures. Deze strategische keuze werpt haar vruchten af. Uit de cijfers van Selor blijkt namelijk dat het IGO zich op het vlak van 'employer branding' bij de betere leerlingen van de klas mag rekenen. Vele bezoekers bezochten immers de vacatures van het IGO wat mogelijks wijst op een goede naamsbekendheid, een positief imago en een brede interesse in de activiteiten van het IGO.

Een unieke paginaweergave geeft het aantal keer dat een pagina van de website is weergegeven door een unieke bezoeker. In dit geval is de vacature voor de administratief medewerker door meer dan 12.000 afzonderlijke websitebezoekers geraadpleegd.

4.2.3. Eigen personeelsstatuut

Het personeelskader van het IGO was eind 2012 samengesteld uit medewerkers van verschillende herkomst: een beperkt aantal was ter beschikking gesteld (door de HRJ, FOD B&B of FOD Justitie); de meesten waren contractueel aangeworven. Het IGO beschikte bijgevolg niet over personeel in vast dienstverband.

Ieder vastbenoemd personeelslid van een federale overheidsdienst, van een programmatorische federale overheidsdienst of van de Hoge Raad voor de Justitie die (met zijn instemming) ter beschikking gesteld wordt van het Instituut, behoudt overeenkomstig artikel 37 van de IGO-wet zijn eigen statuut. Het IGO had eind 2012 twee gedetacheerde medewerkers van de Hoge Raad voor de Justitie, één van de FOD B&B en één van de FOD Justitie. Bij gebrek aan een eigen statuut viel het IGO voor het contractueel aangeworven personeel terug op de wettelijke en statutaire regelen die van toepassing zijn op het personeel van de rechterlijke organisatie. Deze ongelijke rechtspositie van de medewerkers leidde tot een onevenwichtige situatie die de sereniteit op de werkvloer niet ten goede kwam en op termijn onhoudbaar was.

Een eigen personeelsstatuut kan hieraan verhelpen. De memorie van toelichting over artikel 29 en 35 van voornoemde wet voorziet uitdrukkelijk de mogelijkheid van een eigen personeelsstatuut, aangepast aan de eigen behoeften en mogelijkheden, met eigen loonschalen, evaluatieregels en loopbanen:

“In de beginfase kan het Instituut, bij gebrek aan eigen statuut, terugvallen op de wettelijke en statutaire regelen die van toepassing zijn op de in vast verband benoemde personeelsleden van hoven en rechtbanken. Er is geopteerd voor deze analogie vermits de bedrijfscultuur van het Instituut deels verbonden is met deze van hoven en rechtbanken.

In een latere fase, wanneer het Instituut op de spreekwoordelijke rails staat, kan het zelf een personeelsstatuut uitwerken, dat zo goed mogelijk is aangepast aan de eigen behoeften en mogelijkheden. Er kunnen met andere woorden eigen loonschalen, eigen evaluatieregels, eigen loopbanen, enz. worden uitgewerkt. Dit statuut wordt bepaald in een eigen reglement dat wordt goedgekeurd bij KB. Deze techniek werd ook toegepast voor het personeel van de Hoge Raad voor de Justitie.”²⁴

Over het principe dat er een statuut diende te worden uitgewerkt, werd op de vergadering van de raad van bestuur van 29 september 2011 een consensus bereikt. Aan de directie werd toen gevraagd om een voorstel ter zake uit te werken.

Uiteindelijk keurde de raad van bestuur tijdens zijn zitting van 13 december 2012 het nieuwe statuut voor het administratief personeel van het IGO goed. Dit statuut werd bekrachtigd bij KB van 25 februari 2013 en is in werking getreden op 1 april 2013.

4.2.4. Verbeterpunten

Human resources management

Het IGO beschikt niet over de expertise en het gekwalificeerd personeel voor het voeren van een adequaat personeelsbeleid en een systematische personeelsadministratie. De meest elementaire zaken zoals verloning, verloven, arbeidsongevallen worden verzekerd door de verschillende medewerkers van de afdeling algemene diensten.

Daarnaast ontbreekt in grote mate kennis van de diverse reglementeringen en is er evenmin know-how van aanwervingen en selectie, vorming, sociaal beleid etc.

Het IGO heeft de mogelijkheden onderzocht om een beroep te doen op externe dienstverlening door andere gespecialiseerde overheidsdiensten. Zo staat de centrale dienst voor vaste uitgaven van de FOD Financiën reeds in voor de uitbetaling van de wedden en de afhandeling die daarmee verband houdt (bv. de fiscale aangifte). Voor professioneel advies en een integraal personeelsbeheer wordt gewerkt aan een partnership met de FOD Personeel en Organisatie (FOD P&O). Eind 2012 liet de FOD P&O weten dat het project e-HR vertraging heeft opgelopen waardoor de verdere uitwerking van het partnership tijdelijk ‘on hold’ wordt gezet.

Personeelskader

Om de doelstellingen en het actieplan van het IGO, met als ambitie een substantiële toename van het aantal opleidingen voor de magistraten en het personeel van de rechterlijke orde, te realiseren blijft een uitbreiding van het personeelskader vereist. In de gegeven omstandigheden kan enkel dankzij de blijvende inzet en bereidheid van het personeel tot bijkomende prestaties de huidige activiteitsgraad worden verzekerd.

Het gebrek aan voldoende personeel zorgt daarenboven voor reële en ernstige bedrijfsrisico's. Voor kritische processen zoals meer bepaald personeelsbeheer en boekhouding bestaat er geen back-upprocedure noch documentatie. Zonder analyse van de werkprocessen zijn daarenboven geen verbeterinitiatieven mogelijk.

Hoewel het buiten kijf staat dat opleidingen tot de kerntaak van het IGO behoren, vormen de ondersteunende diensten de basis voor een daadkrachtige werking van de opleidingsdienst.

²⁴ Memorie van toelichting, stuk 3-1889/1 – 2006/ 2007, p. 30.

4.3. Materiële omkadering

4.3.1. Lokalen

Het IGO beschikt niet over een eigen gebouw maar slaagde er in om een moderne en gunstig gelegen opleidingsinfrastructuur met de bijhorende faciliteiten te huren aan interessante voorwaarden, evenals de nodige kantoor- en vergaderruimte ten behoeve van de administratie, de directie en de diverse bestuurs- en controleorganen.

Er werd een huurovereenkomst afgesloten betreffende de eerste en tweede verdieping van het gebouw 'Stephanie 1', gelegen op het adres Louizalaan 54 te 1050 Brussel. De huurperiode ging in op 1 februari 2012 voor de 1ste verdieping en op 1 januari 2009 voor de 2de verdieping. Het huurcontract loopt voor beide verdiepingen af op 31 december 2017. Het voorwerp van deze huurovereenkomst betreft een oppervlakte van twee keer 1.274 m2 met 32 parkeerplaatsen en een kelderruimte.

Het IGO beschikt thans voor zijn directie en administratief personeel over 20 kleine en acht grote burelen. Er zijn drie kleine vergaderruimtes en een grote (met een capaciteit van 25 personen). Op iedere verdieping zijn er een identieke verbruikzaal en twee pc's met vrije internettoegang ter beschikking van de opleiders en deelnemers.

Vergaderzaal

Opleidingszaal 'Krimson'

De opleidingsinfrastructuur van het IGO bestaat uit acht 'training rooms' (ieder van de kleine zaaltjes met een capaciteit van 25 personen en twee grote zalen voor telkens 45 personen).

De inrichtingswerken op de 1ste verdieping zijn zo goed als afgewerkt. De meeste lokalen moeten echter nog gemeubeld worden en er moet nog andere technische uitrusting worden voorzien om de opleidingen in de best mogelijke omstandigheden te kunnen verstrekken.

Regelmatig worden ook de leslokalen van de FOD Justitie gebruikt door het IGO, in het bijzonder voor opleidingen aan het personeel van de rechterlijke orde. Voor zover mogelijk vinden opleidingen decentraal plaats in de justiepaleizen. Residentiële opleidingen gaan door in seminariecentra of hotels.

Met het vooruitzicht op een verdere groei van het IGO (de uitbreiding van de operationele werking en van het personeelskader) diende de materiële capaciteit te worden verhoogd.

Decentralisatie beantwoordt aan een behoefte, voornamelijk van het personeel van de rechterlijke orde en is bijgevolg in bepaalde omstandigheden een bewuste en verantwoorde optie. Voor de opleidingen die verstrekt worden in Brussel wordt tijd tot tijd beroep gedaan op de zalen van de FOD Justitie of van het Brusselse Justiepaleis.

4.3.2. Documentatiebeheer

Uit kostenbesparingen en milieuoverwegingen stimuleert het IGO het gebruik van elektronische documentatie. Desondanks kan dit nog niet voor alle opleidingen en moet het Instituut, door het volume en de laattijdigheid waarmee het documentatiemateriaal voor de opleidingen van het IGO ter beschikking wordt gesteld, voor het druk- en kopieerwerk nog steeds regelmatig beroep doen op de FOD Justitie of op de commerciële sector.

4.3.3. Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

Het IGO beschikt over een moderne en performante kantoorautomatisering die frequent wordt geactualiseerd. De kantoorautomatisering is zo ingericht dat de medewerkers thuis of op andere locaties zonder problemen online kunnen werken. Een smartphone zorgt er bovendien voor dat zij permanent toegang hebben tot hun mailbox.

Door het succes van het IGO werd een extra verdieping in dienst genomen waarbij, zoals de andere verdiepingen, de leslokalen werden uitgerust met o.a. smartboards, opnameapparatuur en tolkencabines. Dit kan probleemloos worden ingepast in de bestaande infrastructuur.

Publieke computers

Opleidingszaal Daltons met tolkencabine

De website (www.igo-ifj.be) wordt voortdurend bijgewerkt en verfijnd.

Opleidingszaal met interactief SMART board

Alle medewerkers van het IGO zijn nu aangesloten op het Learning Management System 'INEV'. Een Learning Management System (LMS) is een software die het geheel van werkprocessen betreffende het administratief beheer van opleidingen automatiseert en ondersteunt. Het LMS laat het IGO toe om een betere service te verlenen aan de opleidingsdeelnemers: zo zullen ze zich zelf op termijn kunnen inschrijven, de opleidingscatalogus online kunnen raadplegen en historische gegevens bekijken. In 2013 zal het IGO dan ook als volgende stap zijn LMS openstellen voor de inschrijvingen. Het LMS zal bereikbaar zijn via de IGO-website.

Het intranet voor de administratie werd verder ontwikkeld om de interne processen te ondersteunen en faciliteren. Het vormt samen met de website en INEV het Informaticahart van het IGO.

Met de nodige kennis en know-how van de diverse media en kanalen zal het public relations- en communicatiebeleid professioneel worden uitgebouwd met o.m. periodieke nieuwsbrieven, mededelingen, informatiecampagnes en -brochures.

Op financieel vlak zullen in 2013 de administratieve en financiële processen onder handen worden genomen. De processen zullen geïntegreerd worden in de bestaande ondersteunende technologieën van het IGO.

In de toekomst wil het IGO moderne technieken zoals 'streaming' en 'webcasting' integreren in de organisatie van zijn opleidingsopdracht (e-learning), evenals de interactie stimuleren door de uitbouw van thematische overlegfora. Tevens wil het IGO beginnen met de testen rond de 'digital classroom' door tablets in te zetten bij zijn opleidingen.

5. Opleidingsactiviteiten

“Education is too important to be left solely to the educators.”

Francis Keppel

5.1. Doelpubliek

De kerntaak van het IGO is uiteraard de gerechtelijke opleiding waarmee het, overeenkomstig artikel 7, §2, van de wet van 31 januari 2007, zoals gewijzigd door artikel 2 van de wet van 24 juli 2008, ‘uitsluitend’ voor zijn doelgroep is belast²⁵. Die doelgroep is opgesomd in artikel 2 van de wet, onder 1° tot 10°.

De wetgever heeft binnen de directie van het Instituut twee afdelingen ingevoerd, de afdeling ‘magistraten’ en de afdeling ‘rechterlijke orde’, elk geleid door een adjunct-directeur die elk bevoegd zijn voor een specifiek deel van de doelgroep.

a) de afdeling ‘magistraten’, met aan het hoofd de adjunct-directeur ‘magistraten’, is belast met de gerechtelijke opleiding van:

- 1° de beroepsmagistraten van de rechterlijke orde;
- 2° de plaatsvervangende magistraten, de raadsheren en rechters in sociale zaken, de rechters in handelszaken en de assessoren in de strafuitvoeringsrechtbanken;
- 3° de gerechtelijke stagiairs;

b) de afdeling ‘rechterlijke orde’, met aan het hoofd de adjunct-directeur ‘rechterlijke orde’, is anderzijds belast met de gerechtelijke opleiding van:

- 4° de referendarissen;
- 5° de parketjuristen;
- 6° de attachés in de dienst voor documentatie en overeenstemming der teksten bij het Hof van Cassatie;
- 7° de leden van de griffies;
- 8° de leden van de parketsecretariaten;
- 9° de personeelsleden van de griffies en de parketsecretariaten;
- 10° de personeelsleden die een bijzondere graad bekleden ingesteld door de Koning overeenkomstig artikel 180, eerste lid van het Gerechtelijk Wetboek.

In cijfers uitgedrukt kan dit doelpubliek worden vertaald als volgt²⁶:

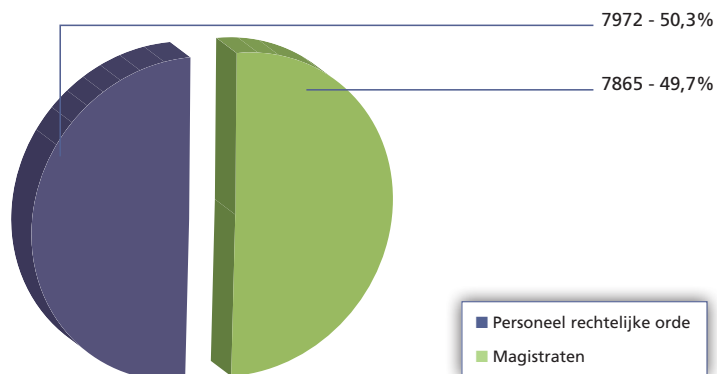
Doelpubliek		
Afdeling ‘magistraten’		
beroepsmagistraten van de rechterlijke orde		2.764
▪ magistraten van de zetel	1.779	
▪ magistraten van het Openbaar Ministerie	985	
plaatsvervangende magistraten		1.903
▪ plaatsvervangende raadsheren	160	
▪ plaatsvervangende rechters (185 REA – 95 ARB – 155 KPH – 186 POL – 1122 VRE)	1.743	
raadsheren en rechters in sociale zaken		1.968
▪ raadsheren	526	
▪ rechters	1.442	
rechters in handelszaken		1.035
assessoren in strafuitvoeringszaken		20
plaatsvervangende assessoren in strafuitvoeringszaken		80
gerechtelijke stagiairs (op 19/04/2012)		95
Totaal		7.865
Afdeling ‘personeel rechterlijke orde’		
Referendarissen		104
Parketjuristen		191
attachés in de dienst voor documentatie en overeenstemming der teksten bij het Hof van Cassatie		10
leden van de griffies		2.023
leden van de parketsecretariaten		749
personeelsleden van de griffies en van de parketsecretariaten		4.822
personeelsleden die een bijzondere graad bekleden ingesteld door de Koning overeenkomstig artikel 180, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek (nu attachés)		73
Totaal		7.972
Algemeen totaal		15.837

²⁵ Over de juiste betekenis van het door de wet van 24 juli 2008 toegevoegde woordje “uitsluitend” lezen we in de voorbereidende werken dat senator Vankrunkelsven daarover stelde dat het Instituut dus uitsluitend bevoegd is voor de personen actief binnen de hoven en rechtbanken en dat senator Vandenberghé eraan toevoegde dat dit duidelijk maakt dat het Instituut bedoeld is voor een welbepaalde categorie van personen en zich niet algemeen richt tot derden die een juridische opleiding wensen. In dat laatste geval zou het Instituut immers in concurrentie treden met de universitaire instellingen wat niet de bedoeling is van het compromis tussen het behoud van het Instituut en de samenwerking met de rechtsfaculteiten (Belgische Senaat, zitting 2007-2008, wetgevingsstuk 4-764/3).

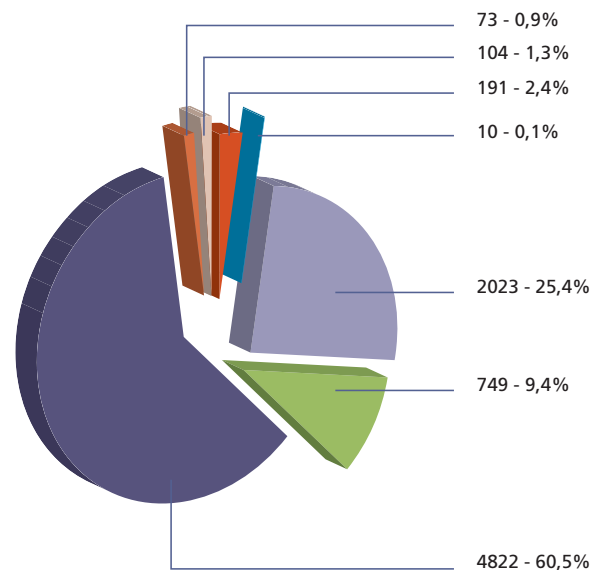
²⁶ Bron: FOD Justitie, DG Rechterlijke Organisatie.

Of visueel weergegeven:

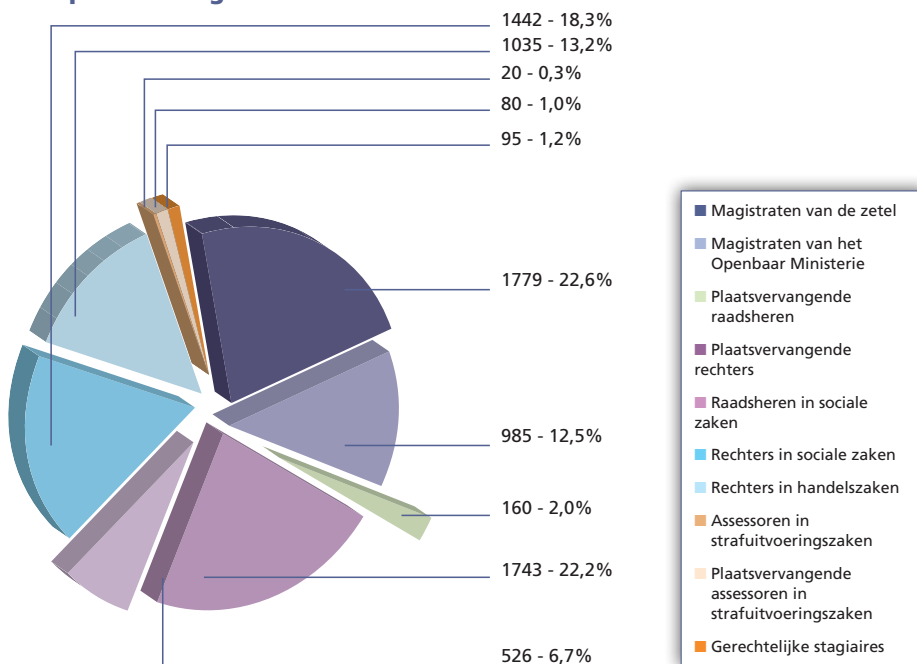
Doelpubliek IGO - totaal: 15.837

Doelpubliek Personeel rechtelijke orde - totaal: 7.972

Doelpubliek magistraten - totaal: 7.865

- Personeelsleden die een bijzondere graad bekleden ingesteld door de Koning overeenkomst artikel 180, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek (nu attachés)
- Referendarissen
- Parketjuristen
- Attachés in de dienst voor de documentatie en overeenstemming der teksten bij het Hof van Cassatie
- Leden van de griffies
- Leden van de parketsecretariaten
- Personeelsleden van de griffies en van de parketsecretariaten

5.2. Opleidingen algemeen

Getrouw aan zijn missie (cfr. 2.1) geëxpliciteerd in het beleidsplan focust het IGO sinds 2009 op het concipiëren en ontwikkelen van opleidingen die heel sterk met de gerechtelijke beroepspraktijk verbonden zijn.

De generieke competenties waarover elke magistraat en elk personeelslid van de rechterlijke orde dient te beschikken moeten voortdurend aangescherpt en verder ontwikkeld worden.²⁷ De bedrijfscultuur binnen Justitie moet deze competenties uitdragen. Opleiding is de manier bij uitstek om dit gedachtegoed bij elke medewerker te krijgen.

Het IGO heeft de ambitie te functioneren als motor om een dynamische bedrijfscultuur te verspreiden onder de doelgroep, met oog voor de generieke competenties waarover men dient te beschikken, alsook om een leercultuur te installeren en te faciliteren (lerende organisatie).

Het IGO betracht derhalve opleidingsprogramma's te ontwikkelen die toelaten aan de magistraten en personeelsleden van de rechterlijke orde om hun kennis te optimaliseren. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de evolutie van hun carrière door zich aan te passen aan hun specifieke behoeften teneinde bij te dragen tot een kwaliteitsvolle Justitie. De opleidingen moeten beantwoorden aan de vereisten van professionalisering en modernisering alsook toelaten om een efficiënte en effectieve dienstverlening te verstrekken aan de rechtzoekende.²⁸

²⁷ Overwegingen over de selectie, de loopbaan en de vorming van magistraten, goedgekeurd door de Algemene vergadering HRJ, 31 mei 2006, p. 4-5, www.hrj.be

- Verandering begrijpen;
- Verandering dragen;
- Frustratiebestendigheid;
- Culturele openheid;
- Stressbestendigheid;
- Het streven naar het uitbouwen van een actieve magistratuur en naar participatie;
- Pertinent communiceren.

²⁸ Zie beleidsplan IGO 2010-2016, goedgekeurd door de raad van bestuur op 25 maart 2010, aangepast op 20 december 2011.

Opleidingsbrochure 2012-2013

Het IGO stelt zich tot doel een kwalitatief hoogstaand integraal opleidingsaanbod te verstrekken op basis van een pedagogische visie aangepast aan de gerechtelijke sector.

Een aantal opleidingen van de afdeling magistraten worden ook opengesteld voor referendarissen, parketjuristen, griffiers en parketsecretarissen en omgekeerd.

Met het oog op de plannen voor de modernisering van Justitie heeft het IGO steeds veel aandacht besteed aan de managementopleidingen, zowel voor de magistraten als voor hun medewerkers. Het is nuttig om hierbij even stil te staan.

Aangezien er nog een aantal onzekerheden zijn m.b.t. de toekomst van het gerechtelijk landschap en de herinrichting ervan, dit gekoppeld aan de verzelfstandiging van de gerechten en de invoering van het geïntegreerd management, vormt dit een onbekende voor het IGO m.b.t. de concrete opleidingsbehoeften.

De aanwijzing van nieuwe organen en nieuwe verantwoordelijken zal inderdaad zeer snel vragen doen ontstaan naar managementopleiding en naar ondersteuning van de leidinggevendenden.²⁹

Gelet op dat onzeker kader en die zeer specifieke en dringende behoefte, heeft het IGO managementopleidingen op drie verschillende niveaus ontwikkeld:

- een 'klassieke' managementopleiding;
- een managementopleiding voor de onlangs benoemde korpschefs, die van start is gegaan in oktober 2012;
- een project 'coaching in management' dat logisch aansluit op de hervormingsplannen van Justitie.

De klassieke managementopleiding

De doelstelling van de klassieke managementopleiding bestaat erin de deelnemers een duidelijk beeld aan te reiken van de managementtechnieken die zij reeds onbewust aanwenden en er hen nog andere ter beschikking te stellen. Na afloop van de opleiding zijn ze in staat om de juiste tools te hanteren voor het management van de personele en materiële middelen o.m. met het oog op het optimaliseren van de werking van een rechtscollege of van een korps.

In 2010-2011 namen 95 magistraten (45 magistraten van de zetel en 50 van het Openbaar Ministerie) deel aan deze opleiding. In 2011-2012 hebben 71 magistraten (41 magistraten van de zetel en 30 van het Openbaar Ministerie) de opleiding gevolgd. In 2012-2013 ten slotte hebben 22 magistraten (14 magistraten van de zetel en 8 van het Openbaar Ministerie) zich ingeschreven om de laatste editie van deze opleiding – die hervormd wordt vanaf 2013³⁰ – te volgen.

²⁹ Zie "Rechterlijke Orde: budget en uitdagingen voor de toekomst", 2010, Commissie voor de Modernisering van de Rechterlijke Orde.

³⁰ Vanaf september 2013 zal de managementopleiding verstrekt worden volgens een systeem van modules gericht op de ontwikkeling van de competenties op het gebied van de persoonlijke en relationele efficiëntie en het operationeel management. Deze modules zullen meer gespreid in de tijd kunnen worden gevolgd. Concreet gaat het om: (1) interpersoonlijke communicatietechnieken, teamwork en groepsdynamiek, (2) vergadertechnieken, (3) stressbeheersing, (4) time management, (5) ontwikkelen van charisma en leiderschap, (6) projectmanagement, (7) veranderingsmanagement en (8) voorkomen van en omgaan met agressiviteit & conflicthantering.

In de loop der jaren stelt men vast dat de magistraten, die de bedoeling hebben om zich kandidaat te stellen voor een vacature van korpschef, steeds meer deze basisopleiding management volgen alvorens hun kandidatuur in te dienen.

Ten slotte dient erop te worden gewezen dat een vergelijkbare opleiding, met een enigszins ander programma, eveneens gegeven wordt voor de griffiers en parketsecretarissen. In 2010-2011 hebben 130 personen (55 griffiers en 75 parketsecretarissen) de opleiding gevolgd. In 2011-2012 namen 189 personen deel (141 griffiers en 48 parketsecretarissen) en in 2012-2013 57 personen (35 griffiers en 22 parketsecretarissen).

De managementopleiding voor beginnende korpschefs

Deze opleiding (5 modules – 15 dagen in totaal) is voor het eerst van start gegaan in oktober 2012. Zij wordt ten eerste aanbevolen aan de korpschefs van de magistratuur en hoofdgriffiers/-secretarissen, in het jaar dat volgt op hun aanwijzing/benoeming.

Er dient te worden opgemerkt dat twee modules gemeenschappelijk zijn voor de magistraten-korpschefs en de hoofdgriffiers/-secretarissen.

Het doel van deze opleiding bestaat erin de deelnemers de theoretische en vooral de praktische competenties aan te reiken in verschillende domeinen die aan de korpschefs en hoofdgriffiers/hofdsecretarissen toegewezen zijn. Na de opleiding zijn zij in staat om hun korps te leiden en op de goede werking ervan toe te zien.

Het is evident dat deze opleiding zal beantwoorden aan een belangrijke behoefte van de korpschefs van de magistratuur en de beginnende hoofdsecretarissen en hoofdgriffiers, want hun verantwoordelijkheden nemen steeds toe in een gerechtelijk landschap en een reglementair kader die voortdurend in evolutie zijn.

Het project coaching in management

Het algemene doel van het project 'coaching in management' bestaat erin initiatieven te ondersteunen die gezamenlijk werden opgezet door magistraten en griffiers en/of parketsecretarissen en die erop gericht zijn om de kwaliteit en de doeltreffendheid van Justitie gevoelig te verbeteren door de toepassing van managementtools of -technieken.

De opleidingsactie past binnen de strategische doelstelling 5 (procesperspectief) 'nieuwe kennis integreren in de organisatie van de opleidingen' en de strategische doelstelling 8 (leer- en groeiperspectief) 'integraal opleidingsaanbod van hoge kwaliteit' (punt 8.1.3) van het beleidsplan³¹ en het actieplan 2012 van het IGO en zit op één lijn met de hervormingsplannen van Justitie.

Het IGO stelt aan de geïnteresseerde bestemmingen voor om hun (door middel van een opleidingsactie die verschillende fases zal omvatten waaronder een opleiding van drie dagen en de terbeschikkingstelling van coaches) ondersteuning te bieden bij een 'kwaliteitsproject' dat aan de volgende criteria moet beantwoorden:

- Het betreft een initiatief waarmee, door de toepassing van tools of technieken voor management/beheer van de (materiële, financiële, menselijke) middelen, de kwaliteit en de doeltreffendheid van Justitie aanzienlijk verbeterd zullen kunnen worden.
- Het beoogde project bevordert samenwerking en uitwisseling van informatie, tools en/of competenties tussen rechtspractici. In dat opzicht wordt het project gezamenlijk ingeleid en voorgesteld door duo's (of groepen) samengesteld uit magistra(a)t(en) en griffier(s) en/of parketsecretaris(sen) uit eenzelfde gerecht of uit verschillende gerechten.
- Het project past binnen de prioriteiten die voorzien zijn in het kader van de hervorming van Justitie. Het project is realistisch. Het is voldoende voorbereid (doelstellingen, doelgroepen, nodige sprekers en middelen, en kalender). De opvolging door coaches, experts in management, is bijzonder aangewezen om het tot een goed einde te brengen.
- Het project heeft een voorbeeldwaarde en kan andere medespelers inspireren.

De specifieke doelstellingen van het project bestaan in:

- Het leveren aan de deelnemers van tools voor kwaliteitsbeheer in hun rechtbank of parket.
- Het ontwikkelen van samenwerking: tussen magistraten en griffiers of secretarissen enerzijds, tussen leden van verschillende parketten of rechtbanken anderzijds.
- Het valoriseren van uitwisseling van informatie, tools, competenties, tussen rechtspractici op alle niveaus.
- Het ondersteunen van de realisatie van concrete projecten die bijdragen tot de kwaliteit en de doeltreffendheid van Justitie.

De omvang van de nakende hervorming van de structuur van de rechterlijke organisatie in België toont aan hoe belangrijk het is dat het IGO de evolutie van die hervormingsprojecten van nabij blijft volgen. Zoals hierboven uiteengezet, is het inderdaad noodzakelijk dat de managementopleidingen voor magistraten op één lijn zitten met die hervormingen.

De drie soorten van managementopleiding die het IGO tot op heden ontwikkeld heeft – en toch op korte tijd, aangezien het IGO pas vanaf 1 januari 2009 is kunnen starten – zijn een illustratie van de uitdrukkelijke wil van het IGO om zijn kerntaak te vervullen, namelijk bijdragen tot een kwaliteitsjustitie door het optimaal ontwikkelen van de beroepscompetenties van de magistraten en de personeelsleden van de rechterlijke orde.

De komende jaren kondigen zich bijgevolg als bijzonder interessant aan, niet alleen voor de gerechtelijke wereld, maar ook voor het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding dat voor een zeer grote uitdaging staat, met name de op stapel staande gerechtelijke hervormingen vertalen in termen van nieuwe managementopleidingen, zodat de magistraten beschikken over de managementtools die aangepast zijn aan een heringericht gerechtelijk landschap, teneinde een optimale rechtsbedeling te kunnen verzekeren.

³¹ Zie het beleidsplan van het IGO: www.igo-ifj.be

Forum: IGO for a smart Justice

Afdeling magistraten: initiële opleiding, permanente opleiding en loopbaanbegeleiding

Voor de afdeling magistraten vindt men in de programma's een verdere optimalisering van de initiële opleidingen, zowel voor de gerechtelijke stagiairs als voor de laureaten van het examen inzake beroepsbekwaamheid en het mondelinge evaluatie-examen. Voor de magistraten die hun loopbaan aanvatten zonder de gerechtelijke stage te hebben volbracht werd immers een initieel opleidingstraject ontwikkeld, en dit zowel voor het Openbaar Ministerie als voor de zetel.

Wat de permanente opleiding betreft, worden nagenoeg alle rechtstakken bestreken, zoveel als mogelijk volgens de formule van de uitwisseling van beroepservaringen, aangezien deze actieve leervorm met uitsluitend magistraten als deelnemers op adequate wijze tegemoet komt aan een bijzondere behoefte die nergens anders wordt ingevuld. Daarnaast wordt verder specifieke ondersteuning verleend aan de hervormingsplannen van de minister van Justitie, o.m. met het oog op de vermindering van het aantal gerechtelijke arrondissementen en de grotere autonomie en responsabilisering van de korpschefs.

Op het vlak van de loopbaanbegeleiding worden alle wettelijk verplichte opleidingen georganiseerd, weliswaar niet allemaal met een jaarlijkse frequentie, omdat in enkele gevallen de doelgroep te beperkt is.

In het domein van de internationale opleidingen beogen de geplande seminaries (o.m. over bemiddeling), studiebezoeken, uitwisselingen en andere acties bij te dragen tot de ontwikkeling van een Europese rechtscultuur, geheel in lijn met de mededeling van de Europese Commissie van 13 september 2011.

Afdeling rechterlijke orde: initiële opleiding, permanente opleiding en loopbaanbegeleiding

De afdeling rechterlijke orde concentreert zich, voor wat de initiële opleiding aangaat, op de implementatie van de opleidingstrajecten voor alle nieuwbenoemde personeelsleden, maar in het bijzonder voor recent benoemde griffiers en parketsecretarissen, in samenwerking met de hogescholen waarmee in het najaar 2011 een samenwerkingsakkoord werd afgesloten.

In het kader van de permanente opleidingen wordt, meer dan in de voorgaande jaren, het accent gelegd op de ontwikkeling van de professionele vaardigheden.

Zowel de opleidingsverloven als de loopbaanbegeleiding bieden ondersteuning aan personeelsleden die taal- en bevorderingsexamens wensen af te leggen.

5.3. Richtlijnen

Richtlijnen voor de afdeling magistraten

Voor de personen bedoeld in artikel 2, 1° tot 3° van de wet van 31 januari 2007 (d.w.z. de doelgroep van de afdeling magistraten) dienen de programma's in overeenstemming te zijn met de richtlijnen die ter zake worden voorbereid door de Verenigde Benoemings- en aanwijzingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie en door zijn algemene vergadering worden bekrachtigd.³²

Het gaat om een adviesbevoegdheid zoals duidelijk uit de memorie van toelichting blijkt: "De grondwettelijke adviesbevoegdheid van de Hoge Raad voor de Justitie inzake vorming van de magistraten en de gerechtelijke stagiairs wordt gegarandeerd door de opstelling van de richtlijnen inzake de opleidingsprogramma's."³³ Dit in tegenstelling tot de raad van bestuur die wordt omschreven als een orgaan van controle en aansporing.³⁴

De prioriteiten van deze richtlijnen, voorbereid door de Verenigde Benoemings- en aanwijzingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie op 15 mei 2012 en bekrachtigd door zijn algemene vergadering op 30 mei 2012³⁵, zijn de volgende:

- de opleidingen moeten in programma's worden georganiseerd;
- de opleidingsmogelijkheden voor het volledige doelpubliek van het IGO uitbreiden door decentralisatie en door het gebruiken van de meest geavanceerde technologieën;
- ruimere opleidingsmogelijkheden bieden voor recent benoemde magistraten en aan niet professionele magistraten, en tenminste voor elk van de betrokken categorieën, een adequate basisopleiding (die minstens de essentiële elementen bevat inzake deontologie, beroepsgeheim en de procedure);
- benutten van de samenwerkingsmogelijkheden met de universiteiten en hogescholen binnen de door de wet voorziene perken;
- voor de korpschefs alle opleidingen inzake management voorzien die kunnen bijdragen tot het verbeteren van het beheer van hun rechtsschool/korps en vooral van de human resources.

De Hoge Raad voor de Justitie formuleert eerst en vooral twee algemene richtlijnen:

- De eerste algemene richtlijn is dat het IGO er voor al zijn activiteiten voor zorgt dat deze binnen het eigen wettelijke kader verlopen.
- De tweede algemene richtlijn is dat het IGO tot een degelijk onderbouwd opleidingsplan komt, dat o.m. gestoeld is op een doorgedreven en diepgaande omgevings- en behoeftenanalyse.

Vervolgens werkt de Hoge Raad voor de Justitie een aantal bijzondere richtlijnen uit in termen van normen van uitmuntendheid, criteria voor het meten van de normen van uitmuntendheid en opleidingsdoelstellingen.

Deze bijzondere richtlijnen zijn gebaseerd op de 'Standards of Excellence for the Public Administration Education and Training' die de 'United Nations Department of Economic and Social Affairs' ontwikkelde (2008)³⁶. De Hoge Raad voor de Justitie motiveert zijn keuze voor dit kader op basis van het feit dat dit ontwikkeld werd voor de opleiding van professionals die een functie in de publieke sector uitoefenen.

³² Zie art. 8, tweede lid, van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding.

³³ Memorie van toelichting, Senaat, stuk 3-1889/1 – 2006/2007, p. 17.

³⁴ Memorie van toelichting, Senaat, stuk 3-1889/1 – 2006/2007, p. 16.

³⁵ Zie www.hrj.be.

³⁶ De integrale tekst kan geraadpleegd worden in het Frans en het Engels op de website <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/un-dpadm/unpan034307.pdf>

Richtlijnen voor de afdeling rechterlijke orde

Artikel 3 van het KB van 18 mei 2009 tot vaststelling van de rechten en plichten op gerechtelijke opleiding, evenals de uitvoeringsmodaliteiten van de opleidingen ten aanzien van de personen bedoeld in artikel 2, 4° tot 10°, van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding bepaalt dat:

“De Minister van Justitie zich laat bijstaan door een begeleidingscomité inzake gerechtelijke opleiding, dat belast is met:

- 1° het onderzoeken van de opleidingsbehoeften;
- 2° het voorbereiden van de richtlijnen met betrekking tot de opleidingsprogramma's welke genoemd zijn in artikel 8, § 1, eerste lid van de Wet;
- 3° het hem voorleggen van voorstellen inzake het uitwerken van de lijst van gecertificeerde opleidingen voorzien in artikel 281 van het Gerechtelijk Wetboek.”

De directie van het Instituut heeft de beide andere organen, namelijk de raad van het bestuur en het wetenschappelijk comité evenals de minister van Justitie, gewezen op de mogelijke overlapping met de wettelijke bevoegdheden van het Instituut. Men kan alleen maar vaststellen dat er op dit ogenblik nog geen enkele beslissing genomen is met betrekking tot de rol en de opdrachten die door dit begeleidingscomité vervuld worden.

Dit begeleidingscomité is in 2012 één enkele keer bijeengekomen. Op de agenda stond een voorstelling van de opleidingen die door het Instituut worden verstrekt en een voorstel uitgewerkt door de vertegenwoordiger van Algemene Directie Rechterlijke Orde inzake opleidingen die in 2013 moeten worden ontwikkeld.

De Minister stuurde geen enkele opleidingsrichtlijn naar het Instituut voor de uitwerking van zijn opleidingsprogramma van 2013.

5.4. Behoeftenbevraging – behoeften

In mei 2012 startte het IGO het project “ABA”³⁷ op, in een context waarin:

- het bewustzijn omtrent opleidingsbehoeften sterk toeneemt;
- de wettelijke en reglementaire eisen inzake opleiding toenemen;
- veel ongestructureerde aanvragen inzake opleiding in diverse domeinen worden ingediend;
- de middelen van het IGO beperkt zijn in verhouding tot de potentiële klanten en hun opleidingsnoden; en
- de juiste prioriteitsstelling niet steeds eenvoudig te realiseren valt.

Dit project is momenteel nog aan de gang en bestaat in het definiëren en opzetten van de werkprocedure voor het in kaart brengen, het analyseren en het prioriteren, op een gestructureerde en proactieve wijze, van de opleidingsbehoeften van de verschillende doelgroepen van het IGO teneinde deze te integreren in een jaarlijks actieplan.

Naar het voorbeeld van de afdeling magistratuur, gebruikt de afdeling personeel van de rechterlijke orde de middelen waarover het beschikt om deze analyse uit te voeren. Het gaat hier meer in het bijzonder om een analyse van de evaluatieformulieren, van de contacten met de referentiepersonen en de opmerkingen die geformuleerd worden door de leden van het wetenschappelijk comité.

In afwachting van de afronding van het project ABA gebeurt de analyse van de opleidingsbehoeften zo goed en zo kwaad als het gaat, en met behulp van de instrumenten waarover het IGO momenteel beschikt (wetenschappelijk comité, stakeholders, referentiepersonen etc.).

In 2013 wordt voorzien in een behoeftenanalyse omtrent e-learning zodat een stevige fundering kan gebouwd worden waarop het IGO zijn e-learning verder kan uitwerken en aanbieden aan zijn doelgroep.

³⁷ “ABA” staat voor: “Analyse des Besoins – BehoeftenAnalyse”.

5.5. Opleidingen in 2012

5.5.1. Interne opleidingen

Een interne opleiding is zoals hoger gezegd een opleiding die door het IGO zelf volledig wordt georganiseerd: het IGO bepaalt de opleidingsdoelstellingen, stelt de programma's op, voert ze uit en evalueert ze.

Het inrichten van interne opleidingen is één van de kerntaken van het IGO. Het IGO onderscheidt zich hierbij van andere aanbieders van opleidingen doordat zijn opleidingen:

- specifiek en uitsluitend gericht zijn op zijn doelpubliek;
- maatwerk zijn en steeds worden geëvalueerd en aangepast;
- uitermate praktijkgericht zijn; en
- proactief inspelen op de hervorming van Justitie en de magistratuur in de toekomst.

In 2012 werden de volgende opleidingen georganiseerd:

Titel van de opleiding	
Initiële opleiding	
Lenteseminarie: opleiding voor de eerstejaars gerechtelijke stagiairs alsook voor recent benoemde magistraten van het parket en het arbeidsauditoraat (mag)	
Zomerseminarie: psychosociale vaardigheden (mag)	
Herfstseminarie: opleiding voor de gerechtelijke stagiairs (mag)	
Initiële opleiding voor de magistraten die laureaat zijn van het examen inzake beroepsbekwaamheid of van het mondeling evaluatie-examen (apart voor zetel en parket)(mag)	
Initiële opleiding voor plaatsvervangende rechters (mag)	
Initiële opleiding voor de raadsheren en rechters in sociale zaken (mag)	
Initiële opleiding voor de rechters in handelszaken (mag)	
Deontologie (mag)	
Redactie van vonnissen en arresten (mag)	
De politiediensten (mag)	
Internationale samenwerking in strafzaken en in politiezaken (mag)	
Bewijs in strafzaken en technische en wetenschappelijke vooruitgang (mag)	
Plaats van het slachtoffer in het strafrechtelijk bestel (mag)	
Kwalificatie van misdrijven en opstelling van eindvorderingen (mag)	
Alternatieve straffen en maatregelen (mag)	
Basisopleiding voor ambtenaren die onlangs benoemd werden (ro)	
Opleidingstraject (ro)	
Totaal aantal deelnemers	1.224
Permanente opleiding	
Strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen (mag)	
Verdovende middelen (mag)	
Basisopleiding inzake militaire technieken (mag)	
Cybercrime (basisopleiding) (mag)	
De GAS-wet (mag)	
Het nieuwe sociaal strafwetboek (mag)	
Inbeslagneming en verbeurdverklaring (mag)	
Verruimde verval van de strafvordering tegen betaling van een geldsom (mag)	
Verkeer (mag)	
Uitwisseling van beroepservaringen tussen onderzoeksrechters (mag)	

Uitwisseling van beroepservaringen tussen parketmagistraten gespecialiseerd in het gebruik van bijzondere opsporingsmethoden (mag)
Gerechtskosten in strafzaken (mag)
De nieuwe omzendbrieven inzake slachtofferbeleid (mag)
Lichamelijke schade (mag)
Uitwisseling van beroepservaringen over specifieke problemen van familierecht (mag)
Uitwisseling van beroepservaringen tussen jeugdmagistraten (burgerlijke zaken) (mag)
Uitwisseling van beroepservaringen over specifieke problemen van gerechtelijk recht (mag)
Uitwisseling van beroepservaringen tussen magistraten van de arbeidsgerechten (mag)
Energiesector (mag)
Maritiem recht (mag)
Permanente opleiding van de rechters in handelszaken (mag)
Wet betreffende de continuïteit van de ondernemingen (mag)
Fiscaal recht (mag)
Summer school: 'de macht van de magistraat' (mag)
Managementtechnieken (mag)
Management voor beginnende korpschefs (tevens voor hoofdgriffiers en hoofdsecretarissen) (mag)
Projectmanagement (tevens voor personeel rechterlijke orde) (mag)
Timemanagement (mag)
Voorkomen en beheersen van conflicten op de werkplek (mag)
Verhoortechnieken (mag)
De contacten met de pers (basisopleiding) (mag)
De contacten met de pers (uitwisseling van beroepservaringen) (mag)
Train the trainer (mag)
Taalopleidingen (Nederlands, Frans, Engels) (mag)
Strijd tegen discriminaties (mag)
Verloven en afwezigheden (ro)
Managementtechnieken (ro)
Burgerlijk procesrecht (ro)
Strafprocesrecht (ro)

Strafuitvoeringen (ro)
Stressbeheer (ro)
Interpersoonlijke communicatietechnieken (ro)
Documentatiebeheer (ro)
Onthaal van het publiek – contact met het publiek (ro)
Het Openbaar Ministerie : de verschillende dimensies en de omgeving (ro)
Deontologie (ro)
Taalopleidingen (ro)
Voogdij (ro)
Voorlopige bewindvoering (ro)
Het welzijn op de werkplek (ro)
Instructiegriffier (ro)
Train the Trainer (ro)
Standaardisatie van de desktops: Windows 7 (ro)
Permanente opleiding MACH (ro)
Geesteszieken (mag + ro)
Management voor beginnende korpschefs (mag + ro)
Gespecialiseerde opleidingen voor de voorzitters van het hof van assisen (mag + ro)
Gerechtskosten in strafzaken (mag + ro)
Uitwisseling van beroepservaringen tussen magistraten van de arbeidsgerechten (mag + ro)
Strijd tegen discriminaties (mag + ro)
Parental Alienation Syndrome (mag + ro)
Tijdsbeheer (mag + ro)
Omgaan met conflicten op de werkplek (mag + ro)
Forum 'innovatieve projecten voor Justitie' (mag + ro)
Voorkomen en omgaan met agressiviteit (mag + ro)

Totaal aantal deelnemers

4.587

Loopbaanbegeleiding	
Gespecialiseerde opleiding voor onderzoeksrechters (mag)	
Gespecialiseerde opleiding voor jeugdmagistraten (mag)	
Gespecialiseerde opleiding voor beslagrechters (mag)	
Sociaal strafrecht en sociaal strafprocesrecht voor correctionele rechters (zie hoger: Het nieuwe sociaal strafwetboek) (mag)	
Gespecialiseerde opleiding voor voorzitters van het hof van assisen (mag)	
Gespecialiseerde opleiding voor toekomstige federale magistraten (mag)	
Opleiding ter voorbereiding op de selectieproeven A2-A3 (ro)	
Totaal aantal deelnemers	571
Internationale opleidingen	
Internationaal seminarie: Bemiddeling en begeleiding in familiezaken in grensoverschrijdende zaken binnen de Europese Unie (mag)	
Samenwerking in strafzaken tussen België en Nederland (mag)	
Deelname van Belgische magistraten aan seminars in andere landen van de Europese Unie (EJTN, etc.)(mag)	
Uitwisselingsprogramma van gerechtelijke overheden 'P.E.A.J.' (mag)	
Bilateraal akkoord IGO-ENM: uitwisseling gerechtelijke stagiairs (mag)	
Bilateraal akkoord IGO- Escuela Judicial (Madrid) (mag)	
Bezoek aan de internationale organisaties in Den Haag (International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia, Internationaal Gerechtshof, Internationaal Strafhof, Eurojust) (mag)	
ENM-seminarie (Mensenrechten) (mag)	
Totaal aantal deelnemers	212
Algemeen totaal	6.494

ro: personeel van de rechterlijke orde
mag: magistraten

Met 6.494 deelnemers op een totale doelgroep van 15.837 heeft het IGO in 2012 niet minder dan 41% van zijn klanten bereikt.

Initiële opleiding

Voor de magistraten die benoemd worden op basis van het slagen voor het examen inzake beroepsbekwaamheid of het mondelinge evaluatie-examen alsook voor de gerechtelijke stagiairs is een initieel opleidingstraject uitgewerkt. Voor de magistraten is dit toegespitst op de ontwikkeling van kritieke vaardigheden zoals de redactie van een vonnis of de communicatie ter terechtzitting. Daarentegen is het traject voor de gerechtelijke stagiairs veel ruimer omdat de filosofie van de stage erin bestaat het vak van magistraat te leren. Vermits niet vooraf geweten is waar de stagiairs uiteindelijk terecht zullen komen eens ze benoemd worden als magistraat, beoogt de stage hen een eerste kennismaking aan te reiken met nagenoeg alle facetten van het ambt van magistraat.

In 2012 heeft het IGO zich opnieuw toegespitst op de organisatie van de basisopleiding voor de nieuwe ambtenaren van de rechterlijke orde.

Op basis van maandelijks lijsten die via de personeelsdienst van de 'algemene directie rechterlijke orde' worden opgemaakt, werden er in 2012 14 sessies van ieder drie dagen georganiseerd voor het personeel van de rechterlijke orde.

Om de basiskennis van deze nieuwe personeelsleden nog verder te ontwikkelen, werkte het IGO verder aan het opleidingstraject, zoals voorzien in het samenwerkingsprotocol van 21 mei 2010 dat werd afgesloten tussen de vertegenwoordiger van de Minister voor Justitie en de vertegenwoordigers van de syndicale organisaties. Dit protocol voorzorg de invoering van een verplicht opleidingstraject naar aanleiding van de benoeming of promotie in bepaalde functies. In een eerste fase nodigde het IGO, conform de rondzendbrief van de Minister gericht aan alle korpschefs, de personeelsleden uit voor deze opleidingen met een verwijzing naar het verplichte karakter van dit traject. Vrij snel kon worden vastgesteld dat de invoering van dit opleidingstraject bij de korpschefs met veel terughoudendheid werd onthaald. Dit gebrek aan enthousiasme had o.m. te maken met het feit dat de korpschefs te kampen hadden met het probleem van onvolledige personeelskaders. Ze vroegen eveneens op welke basis het verplichte karakter gestoeld was. Bij gebrek aan de nodige wettelijke bepalingen zoals initieel voorzien in het protocol, zag het IGO zich genooddacht om zijn communicatie naar de korpschefs aan te passen

en de verplichting te schrappen. Samen met de hogescholen van Namen en Gent konden er opleidingssessies worden georganiseerd. Deze kennen op dit moment een groot succes.

Permanente opleiding

Voor de magistraten kunnen er enkele nieuwigheden worden vermeld. Het gaat o.m. om:

- een opleiding over het 'verruimde verval van de strafvordering mits betaling van een geldsom' aangezien het noodzakelijk was de basisprincipes voor de toepassing van deze nieuwe wettelijke instrumenten³⁸ voor een effectieve en efficiënte beteugeling van strafbare feiten binnen een maatschappelijk relevante termijn en met aandacht voor herstel van het aangedane leed toe te lichten;
- een opleiding over de 'gemeentelijke administratieve sancties', verstrekt volgens de formule van de uitwisseling van beroepservaringen, vermits vastgesteld werd dat sommige politierechtbanken op een aantal punten uiteenlopende zienswijzen ten opzichte van de 'GAS-wet'³⁹ innamen;
- een basisopleiding over cybercrime, aangezien dit fenomeen hand over hand toeneemt zodat het onontbeerlijk is (1) de technische basiskennis te verwerven die noodzakelijk is voor het begrijpen van de wettelijke bepalingen betreffende informaticacriminaliteit en van de bestaande mogelijkheden in het kader van een onderzoek van informaticasystemen, alsook (2) een duidelijk beeld te hebben van de wettelijke mogelijkheden en beperkingen op het gebied van de strijd tegen informaticacriminaliteit en aldus in staat te zijn deze op efficiënte wijze toe te passen in de praktijk.

³⁸ Wet van 14 april 2011 houdende diverse bepalingen, inzonderheid art. 84, BS, 6 mei 2011; herstellwet van 11 juli 2011, BS, 1 augustus 2011.

³⁹ Wet van 13 mei 1999 tot invoering van gemeentelijke administratieve sancties, BS, 10 juni 1999.

Voor het personeel van de rechterlijke orde stelde het IGO in 2012 een permanent opleidingsaanbod voor dat beantwoordde aan de opleidingsbehoeften die naar aanleiding van een on-line enquête in 2010 bij 7.500 gebruikers werden geïdentificeerd. Op basis van de resultaten van deze enquête werden er vier grote prioritaire opleidingsthema's bepaald:

- stressmanagement;
- human resources management;
- opleidingen met betrekking tot de beroepsbekwaamheden zoals activiteiten verbonden met de hoofdactiviteit;
- informatica.

Naast deze prioritaire opleidingsthema's werden er nog talrijke opleidingen rond uiteenlopende onderwerpen georganiseerd, o.a. rond de ontwikkeling van psychosociale vaardigheden. Deze opleidingen zoals omgaan met agressie, stressmanagement, conflicthantering, onthaal van publiek en communicatietechnieken kenden bij de personeelsleden van de rechterlijke orde een groot succes. De redenen voor dit succes kunnen o.m. gevonden worden bij het feit dat deze opleidingen georganiseerd worden in één dag of sommige in twee dagen, maar vooral dat ze voornamelijk gedecentraliseerd worden gegeven in het Justitiepaleis zelf. Dankzij de waardevolle hulp van de contactpersonen en personeelsleden van de rechterlijke orde kunnen deze opleidingen doorgaan in het Justitiepaleis zelf.

Loopbaanbegeleiding

Onder 'loopbaanbegeleiding' verstaan we alle opleidingen die gegeven worden ter voorbereiding van de uitoefening van een toekomstige functie binnen de hoven en rechtbanken.

Voor wat de magistraten betreft, geeft de tabel hierboven een overzicht van de wettelijke verplichte opleidingen die in 2012 werden georganiseerd.

De personeelsleden kregen ook de mogelijkheid om voorbereidende opleidingen te volgen om zich voor te bereiden op de bevorderingsexamens van Selor. In 2012 werden er 34 opleidingsdagen georganiseerd.

Opleidingsverlof voor het personeel van de rechterlijke orde

Opleiding die al dan niet georganiseerd wordt door het IGO waarvan het initiatief uitgaat van het personeelslid geeft recht op opleidingsverlof dat geassimileerd wordt met dienstactiviteit.

De samenwerking met de onderwijsinstellingen die ressorteren onder de Gemeenschappen of die erdoor gefinancierd worden, zoals bepaald wordt bij artikel 4 van de wet van 24 juli 2008, werd in 2012 voortgezet met de inwilliging van en de tegemoetkoming in 57 aanvragen tot opleidingsverlof.

Deze opleidingen behelzen uiteenlopende onderwerpen zoals informatica, talen en rechten (bachelorniveau). Het IGO legde de voorwaarden voor tegemoetkoming en terugbetaling vast.

5.5.2. Internationale opleidingen

There's no better teacher than life and no better classroom than the world.

Uitwisselingsprogramma's

In 2012 hebben 63 magistraten deelgenomen aan 45 buitenlandse opleidingen na selectie door het IGO. 27% van deze opleidingen werd ingericht en gefinancierd door de partners van het 'European Judicial Training Network' (EJTN) en het EJTN-Secretariaat. De overige 73% werd aangeboden door andere organisaties. In dit geval nam het IGO de kosten ten laste en betrof het voornamelijk magistraten die hun medewerking verlenen aan hun eigen opleiding of aan het IGO.

Binnen EJTN, waarin het IGO sinds 1 januari 2009 functioneert als het Belgisch contactpunt, heeft het IGO in 2012 zijn positie verder verstevigd door het voortzetten van het voorzitterschap van het EJTN werkgroep 'Uitwisselingsprogramma'. Deze werkgroep kwam twee keer bij elkaar en werkte o.a. aan de conceptuele uitwerking van het toekomstige AIAKOS-uitwisselingsprogramma dat zich specifiek richt op de gerechtelijke stagiairs en magistraten die aan het begin van hun loopbaan staan.

In het kader van het EJTN-uitwisselingsprogramma voor magistraten 'P.E.A.J.'⁴⁰ liepen er in 2012 13 Belgische magistraten gedurende twee weken stage in het buitenland. Op zijn beurt was België gastland voor 20 buitenlandse magistraten. Het doel van de uitwisselingsstages is om de magistraten inzicht bij te brengen in het rechtssysteem van een andere EU-lidstaat met het oog op de verdere ontwikkeling van een Europese rechtscultuur en een betere justitiële samenwerking.

Voor het eerst nam een Belgische magistraat deel aan een drie maanden durende stage op EUROJUST en brachten zes magistraten een bezoek aan het Europese Hof van Justitie of het Europese Hof van de Rechten van de Mens telkens georganiseerd door het EJTN.

In het kader van een samenwerkingakkoord afgesloten tussen de Franse 'Ecole Nationale de la Magistrature' (ENM) en het IGO vond er ook in 2012 een uitwisseling plaats tussen beide instituten die gefinancierd werd door het EJTN. Zo nam een groep van drie Belgische gerechtelijke stagiairs deel aan een vorming in Bordeaux (5 t.e.m. 11 december 2012) en nam een viertal Franse auditeurs deel aan een vorming in Brussel (12 t.e.m. 17 november 2012). Voor het eerst vond ook in het kader van een bilateraal akkoord afgesloten tussen het IGO en het Spaanse opleidingsinstituut in Madrid voor magistraten van het Openbaar Ministerie (Consejo General del Poder Judicial) een uitwisseling plaats voor gerechtelijke stagiairs waaraan drie Belgische en vier Spaanse stagiairs deelnamen.

In het kader van een conventie afgesloten tussen de Koning Boudewijn Stichting (KBS) en het IGO werd in 2011 een oproep gelanceerd met als doel de buitenlandse stages voor magistraten te bevorderen. In 2012 werden de twee projecten afgerond. Ook lanceerde het IGO een nieuwe oproep tot het indienen van projectvoorstellen. Dit resulteerde in vier goedgekeurde projectvoorstellen die in de loop van 2013 gerealiseerd worden. De KBS wil via deze weg magistraten de kans bieden om in het buitenland antwoorden te krijgen op vragen die nauw aansluiten bij hun dagelijkse praktijk.

Studiebezoeken

Het IGO organiseerde van 5 t.e.m. 6 december 2012 een studiebezoek aan de internationale gerechtelijke organisaties in Den Haag. Hieraan nam een 40-tal magistraten deel.

Vergaderingen

Het IGO was eveneens betrokken bij verschillende algemene vergaderingen. Zo nam het Instituut deel aan de jaarlijkse algemene vergadering van het EJTN en aan de algemene vergadering van het in 2011 opgerichte 'European Arabic Judicial Training Network' (EAJTN), waarvan het een stichtend lid is. Het EAJTN heeft als doel de samenwerking tussen de Europese en Arabische landen te bevorderen op het vlak van de gerechtelijke opleiding.

Projecten

Het IGO organiseerde dankzij de financiële steun van het 'EC-Civil Justice Programme' (2009-2013) een succesvolle Europese conferentie 'Family Mediation and Guidance in Cross-Border Disputes within the EU: How to improve Practices?'. Hieraan namen een 90-tal binnen- en buitenlandse magistraten deel. Dit seminarie vond plaats in Durbuy op 16 en 19 april 2012.

Family Mediation and Guidance in Cross-Border Disputes within the EU: How to improve Practices?

⁴⁰ P.E.A.J. staat voor Programme d'Echanges entre Autorités Judiciaires.

Dankzij de expertise die het IGO de laatste jaren uitbouwde op het domein van de strijd tegen cybercrime, werkt het sinds 2011 als partner actief mee aan de uitbouw van het 'Belgian Cybercrime Centre'. De faculteit Rechten van de KU Leuven leidt dit project met de financiële steun van de Europese Commissie.

Ook was het IGO in 2012 partner in het EU-project 'Human Rights in the framework of criminal proceedings: a criminal laboratory on the implementation of EU legal instruments', dat gemanaged wordt door de ENM. In het kader van dit project organiseerde het IGO op 24 september 2012 een conferentie waaraan zowel binnenlandse als buitenlandse experts deelnamen. Tevens is het IGO partner in het Leonardo-project 'Guidelines for Initial Training'. Beide projecten lopen af in 2013.

Om de gerechtelijke vorming van Bulgaarse magistraten te ondersteunen in het domein van georganiseerde misdaad en corruptiebestrijding, ontving het IGO van 19 tot 23 november 2012 een delegatie van acht magistraten. Het IGO ontwikkelde voor hen een op maat gemaakt programma. Daarnaast nam ook een zevental Bulgaarse magistraten deel aan twee andere cursussen van het IGO. Het Europees Sociaal Fonds financiert dit project.

Ter verbreding van het EU-recht onder Belgische magistraten vonden een drietal Europese seminars plaats in de lokalen van het IGO. De seminars werden georganiseerd door het 'European Institute for Public Administration' (EIPA) en de 'Academy of European Law' (ERA).

Het IGO nam in november 2012 ook deel aan een verkennende missie in Burundi om de gerechtelijke trainingscapaciteit ter plaatse te ondersteunen. Dit project werd gefinancierd door de Belgische Technische Coöperatie (BTC).

Ook m.b.t. de implementatie van het Europese beleid heeft het IGO in 2012 zijn steentje bijgedragen. Zo heeft het IGO als voorzitter van de EJTN werkgroep Europese Uitwisselingsprogramma, inhoudelijk mee aan de wieg gestaan van het uitwisselingsprogramma voor gerechtelijke stagiairs (AIAKOS) en magistraten die aan het begin van hun loopbaan staan dat vanaf 2014 binnen de Europese Unie van start gaat. Het IGO neemt in 2013 reeds deel aan het AIAKOS pilootproject.

Ten slotte ontving het IGO in 2012 een aantal buitenlandse delegaties, o.m. uit Brazilië, Burundi en Italië.

Bezoek Burundese delegatie

Bezoek Braziliaanse delegatie

Vergadering met de Braziliaanse delegatie

5.5.3. Externe opleidingen

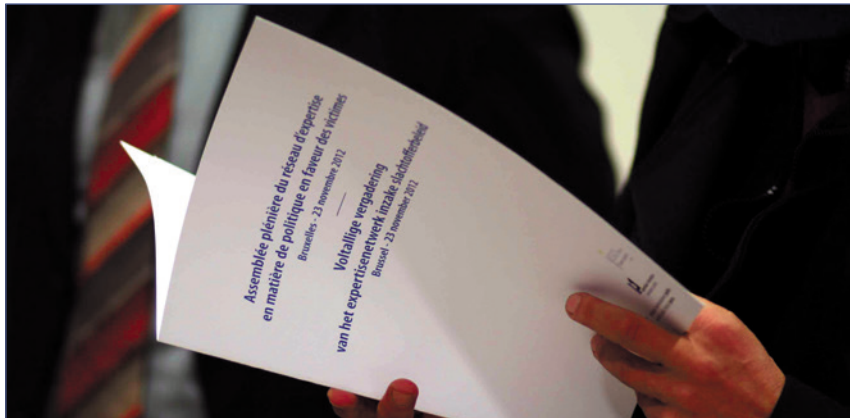
Een externe opleiding is een opleiding die niet georganiseerd wordt door het IGO maar door een andere organisator zoals een universiteit, een balie, een uitgever, een privéfirma etc.

Externe opleidingen kunnen een nuttige aanvulling vormen voor opleidingen waarvan het IGO (nog) geen aanbod heeft. Deze opleidingen zijn doorgaans niet beperkt tot de magistraten en personeelsleden van de rechterlijke orde, maar richten zich tot een ruimer publiek en zijn hierdoor niet altijd in voldoende mate toegespitst op de specifieke vragen en behoeften van de magistraten en personeelsleden van de rechterlijke orde.

Er is een alsmaar toenemend aanbod van externe opleidingen. Commerciële motieven spelen veelal een rol.

Voor die externe opleidingen die het IGO erkent, neemt het IGO de inschrijvingskosten van de deelnemende magistraten en leden van de rechterlijke orde ten laste.

In 2012 heeft het IGO 459 externe opleidingen erkend op een totaal van 515 aanvragen (in 2011 waren het er 382 op een totaal van 475 aanvragen, in 2010 436 op een totaal van 475 aanvragen en in 2009 322 op een totaal van 391 aanvragen).

Voltallige vergadering van het expertisenetwerk inzake slachtofferbeleid

6. Commissies voor de evaluatie van de gerechtelijke stage

6.1. Oprichting – onafhankelijk – samenstelling – taken

De Nederlandstalige en Franstalige commissie voor de evaluatie van de gerechtelijke stage (de ECE) werden ingesteld bij artikel 42 van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het IGO. Het zijn echter geen organen⁴¹ 'van' het IGO. Ze zijn onafhankelijk en enkel ingesteld 'bij' het IGO, dat enerzijds instaat voor het secretariaat van de commissies en het presentiegeld en anderzijds de vergoedingen van de leden ten laste neemt. Omdat ze niettemin 'bij' het IGO zijn ingesteld, worden hun activiteiten in dit jaarverslag behandeld.

De Nederlandstalige en de Franstalige ECE tellen elk vijf leden:

- een magistraat van de zetel;
- een magistraat van het Openbaar Ministerie;
- twee deskundigen inzake onderwijs, pedagogie of arbeidspsychologie; en
- de adjunct-directeur van het opleidingsinstituut, bevoegd voor de magistraten en gerechtelijke stagiairs⁴².

Elke commissie kiest een voorzitter. Op 29 januari 2010 kozen de beide commissies de adjunct-directeur van de afdeling magistraten tot hun voorzitter.

De ECE hebben tot taak⁴³:

- de programma's van de buitenstages van de gerechtelijke stagiairs uit te werken en de voorstellen goed te keuren;
- de stageverslagen te ontvangen, bij ongunstige stageverslagen advies aan de minister van Justitie te verlenen en over te gaan tot de eindevaluatie;
- de follow-up van de stagiairs te waarborgen;
- toe te zien op de harmonisering van de inhoud van de praktische opleiding van de stagiairs en de afstemming ervan op de vereisten van de functie.

6.2. Vergaderingen van de commissie voor de evaluatie van de gerechtelijke stage

De Nederlandstalige en de Franstalige ECE vergaderden in 2012 zes keer in verenigde vergadering.

Daarnaast vergaderde de Franstalige ECE drie keer afzonderlijk, telkens m.b.t. de opvolging van een en dezelfde stagiair van wie de stage klaarblijkelijk een problematisch verloop kende. De stagiair werd tweemaal gehoord door de Franstalige ECE. Ook zijn stagemeeesters werden gehoord teneinde een zo goed mogelijk beeld te bekomen van wat er precies misliep in het geval van de betrokken stagiair. Uiteindelijk werd aan betrokkene een ongunstige eindevaluatie toegekend en werd aan de minister van Justitie het voorstel geformuleerd om de betrokkene aan een ander parket te affecteren voor de laatste drie maanden van zijn stage (1 januari – 31 maart 2013).

⁴¹ Art. 9 van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding, BS 2 februari 2008, bepaalt: "De organen van het Instituut zijn: de raad van bestuur, de directie en het wetenschappelijk comité."

⁴² Zie art. 43 van de wet van 31 januari 2007.

⁴³ Zie art. 42 van de wet van 31 januari 2007.

6.3. Evaluaties

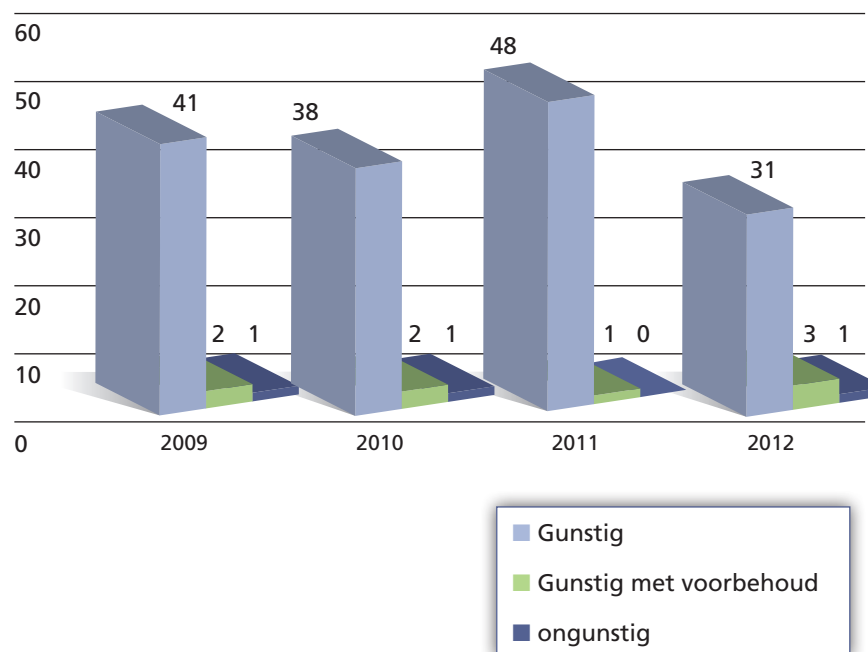
De ECE zijn in 2012 overgegaan tot de eindevaluatie van 35 gerechtelijke stagiairs (19 Nederlandstaligen + 16 Franstaligen). In 31 van de 35 gevallen was de eindevaluatie 'gunstig'. In drie gevallen werd een eindevaluatie 'gunstig met voorbehoud' toegekend. In één geval werd een eindevaluatie 'ongunstig' toegekend.

De eindevaluaties 'gunstig met voorbehoud' werden, zeer kort samengevat, toegekend omwille van:

- een te timide houding, waardoor de betrokken stagiair soms onzeker overkwam en eerder moeizaam sociale contacten legde, hoewel hij/zij beschikte over de basisvaardigheden om magistraat te worden;
- een onvoldoende evenwicht tussen kwantiteit en kwaliteit in de afhandeling van de toebedeelde dossiers, gepaard gaand met een gebrek aan ijver en motivatie;
- een te beperkte kennis van zowel het burgerlijk, straf- als procesrecht en in de opstelling van een vonnis.

De eindevaluatie 'ongunstig' werd, zeer kort samengevat, toegekend omwille van een stuitend gebrek zowel op het vlak van kwaliteit als kwantiteit van het afgeleverde werk, met daarbovenop een onvoldoende bereidheid om zichzelf in vraag te stellen.

Eindevaluaties ECE 2009-2012

6.4. Voornaamste werkzaamheden in 2012

6.4.1. Aanbevelingen inzake harmonisering van de gerechtelijke stage

Zoals hoger aangegeven (cfr. 6.1) hebben de ECE o.m. tot taak een harmonisering van de gerechtelijke stage uit te werken. Hiertoe kunnen zij aanbevelingen richten tot de stagemeeesters.

In het voorjaar 2010 hebben de ECE en stagemeeesters van gedachten gewisseld over o.m. deze harmonisering van de stage. Rekening houdend met wat toen gezegd werd, werd een eerste ontwerp tekst met aanbevelingen voor de harmonisering van de gerechtelijke stage opgesteld. Deze tekst werd in 2011 afgewerkt en via de korpschefs meegedeeld aan de stagemeeesters.

Het belang van een harmonisering van de gerechtelijke stage werd door alle stagemeeesters eenduidig aanvaard. Ook de gerechtelijke stagiairs zijn vragende partij voor een geharmoniseerde stage.

Evenwel moet bij de harmonisering van de stage ook rekening gehouden worden met de eigenheid van ieder parket of rechtbank. Het spreekt ook voor zich dat de concrete invulling van de stage blijft toekomen aan de stagemeeesters (uiteraard in nauw overleg met de korpsverster).

In een eerste fase was de richtlijn enkel bedoeld voor de korte stage bij de parketten en de lange stage bij de rechtbanken van eerste aanleg.

In 2012 werd de problematiek van de gerechtelijke stagiairs die een verkorte stage genieten overeenkomstig de bepalingen van artikel 259octies Ger. W. aangepakt, omdat zij voordien gedurende ten minste drie jaar de functies van parketjurist of referendaris hebben uitgeoefend. Ook voor hen werden aanbevelingen geformuleerd teneinde de eigenlijke stage op het parket zo nuttig mogelijk in te vullen en de betrokken stagiair de kans te geven zoveel mogelijk te leren in deze zeer korte periode. Deze stage wordt herleid tot drie maanden indien de stagiair voordien drie jaar parketjurist geweest is. En voor de stagiairs die voorheen gedurende ten minste drie jaar de functie van referendaris hebben uitgeoefend, valt zelfs het hele derde stadium van de gerechtelijke stage – bij de zetel – weg. Dit hoewel de functie van referendaris niets van doen heeft met het ambt van rechter en de betrokkene voordien bijvoorbeeld nooit aan een beraad heeft deelgenomen of een vonnis heeft opgesteld. De aangepaste richtlijnen voor de harmonisering van de

gerechtelijke stage werden vervolgens meegedeeld aan de korpschefs, de stagemeeesters en de stagiairs.

De stage bij de arbeidsauditoraten en de arbeidsrechtbanken/rechtbanken van koophandel – waar slechts een beperkt aantal stagiairs een stage doorbrengt – zullen in een latere fase aan bod komen.

6.4.2. Evaluatiegids – opvolging van de stagiairs

Om de stageperiode met succes te kunnen afsluiten, dient de stagiair uiterlijk op het einde van de stage, minimaal specifieke kennis, vaardigheden en attitudes op voldoende wijze geïntegreerd te hebben bij het dagelijks professioneel functioneren binnen de magistratuur. Hiertoe stelden de ECE een evaluatiegids op.

De evaluatiegids is een hulpmiddel voor een objectieve en gelijke beoordeling van het functioneren van de stagiairs gedurende de hele duur van de stage en geeft op een concrete manier aan in welke mate de vereiste competenties al dan niet zijn bereikt, en welke bijkomende acties of ondersteuning nodig of nuttig kunnen zijn voor het verwerven of het vervolmaken ervan. Meerdere momenten voor tussentijdse functioneringsgesprekken en het geven van feedback zijn voorzien. Aldus beschikken de ECE ook over een instrument dat hen toelaat de stagiairs adequaat op te volgen zodat zo nodig tijdig kan worden ingegrepen.

De evaluatiegids werd eind 2012 op sommige punten geactualiseerd ingevolge een aantal opmerkingen en suggesties tot verbetering, en vervolgens meegedeeld aan de korpschefs, de stagemeeesters en de stagiairs.

6.4.3. Richtlijnen betreffende de buitenstage

Bij de evaluatie van de bestaande richtlijnen voor de buitenstage werden in 2012, in tegenstelling tot het voorgaande jaar, geen aanpassingen aangebracht.

Behoudens voor enkele welbepaalde diensten blijven de ECE gekant tegen 'microstages' van slechts één of twee dagen aangezien dit tot een versnippering van de buitenstage leidt en vooral omdat dit de stagiairs onvoldoende zicht geeft op het werkelijke functioneren van de betrokken buitendienst.

Daarnaast werd de voorbije vier jaren vastgesteld dat de gerechtelijke stagiairs de meest uiteenlopende voorstellen van programma van buitenstage hebben gedaan die niet altijd strookten met de mogelijkheden die artikel 259octies van het Ger. W. limitatief opsomt.

De ECE blijven van oordeel dat een aanpassing van voornoemd wetsartikel nodig is. De lijst van instellingen die opgesomd worden in artikel 259octies Ger. W. zou exemplatief moeten zijn, terwijl elk programma van buitenstage steeds zou moeten worden goedgekeurd door de evaluatiecommissie die autonoom kan beslissen of de voorgestelde buitendienst relevant is in het kader van de opleiding van een toekomstige magistraat. Op deze wijze kan op passende wijze rekening worden gehouden met specifieke eerder verworven ervaring en kunnen welbepaalde lacunes qua kennis, attitudes en vaardigheden worden opgevuld. Zo zou het verrichten van een stage in een advocatenkantoor mogelijk moeten zijn, maar dan in een ander arrondissement dan waar men stage loopt. Ook een stage volbrengen in een supranationaal rechtscollege of bij Eurojust zou moeten kunnen⁴⁴. Een stage in het Hof van Cassatie, het Grondwettelijk Hof of de Raad van State is eveneens denkbaar.

Ten gepaste tijde zou het artikel 259octies Ger. W., dat de gerechtelijke stage regelt, in deze zin herzien moeten worden.

6.5. Blijvend knelpunt

Benevens de hoger geciteerde noodzakelijke aanpassing van het artikel 259octies Ger. W. is er nog steeds het probleem van de gerechtelijke stagiairs die voorheen gedurende ten minste drie jaar parketjurist of referendaris zijn geweest en op die manier genieten van een vrijstelling van een belangrijk deel van hun stage⁴⁵.

In het geval van de gewezen parketjuristen (die vrijgesteld zijn van de eerste 12 maanden stage bij het parket) moeten de betrokkenen immers reeds door hun stagemeeesters worden beoordeeld terwijl ze nog stage bij een buitendienst vervullen en hun stagemeeesters hen derhalve nog nooit aan het werk hebben gezien op het parket. Ook de ECE moeten de eindevaluatie reeds toekennen nog vóór zij effectief een korte stage van drie maanden op het parket aanvangen. Het verloop van de stage van de gewezen referendarissen (die vrijgesteld zijn van de vijftien maanden stage bij de zetel van de rechtbank en derhalve nog nooit een ontwerpvonnis hebben opgemaakt noch aan een beraad hebben deelgenomen) laat dan weer niet toe hen te beoordelen op wat zij al dan niet in hun mars hebben als toekomstig rechter.

Om aan dit probleem te verhelpen zou overwogen kunnen worden om de vrijstelling van een gedeelte van de stage voor de gewezen parketjuristen en de gewezen referendarissen met ten minste drie jaar dienstanciënniteit te beperken tot zes maanden zodat er voldoende tijd rest om een adequate opleiding op de werkplek te genieten.

⁴⁴ Zie het wetsvoorstel van mevrouw Clotilde Nyssens (Parl. St., Kamer, 2008-2009, CRIV 52, COM 590, p. 35-37).

⁴⁵ Zie art. 259octies, §§ 2 en 3, Ger. W.

7. Toekomstperspectief

“Il y a toujours un avenir pour ceux qui pensent à l’avenir.”

François Mitterand

2016 is het jaar waarin het IGO zijn beleidsplan wil realiseren. De eerste bouwstenen van dit plan zijn in 2010 gelegd en vier jaar later kan het Instituut positief terugblikken op de reeds verworven realisaties.

Dit betekent echter niet dat het IGO op zijn lauweren zal rusten. Integendeel, wat intussen verworven is, zal het IGO trachten te verbeteren en wat het nog dient te doen, zal het zoals telkens met de nodige kwaliteit en efficiëntie trachten uit te voeren. Naast de uitdagingen uit het verleden zijn er immers nieuwe uitdagingen ontstaan die van het IGO de gepaste acties vereisen.

De hervorming van Justitie

De magistraten en het personeel van rechterlijke orde worden de komende jaren geconfronteerd met de geplande invoering van enkele belangrijke hervormingen binnen de rechterlijke organisatie:

- De aanpassing van het aantal arrondissementen: de vermindering van het aantal gerechtelijke arrondissementen legt meer dan ooit de nadruk op samenwerkingsverbanden tussen entiteiten en vraagt meer flexibiliteit en mobiliteit (o.a. omwille van specialisatie) van de magistraten en hun medewerkers.
- De responsabilisering van de korpschefs: het aantal korpschefs wordt afgebouwd, maar hun verantwoordelijkheid zal toenemen zowel wat het aantal te sturen medewerkers, als wat de meest efficiënte benutting van de hen ter beschikking gestelde middelen betreft.
- De verzelfstandiging van het (middelen)beheer: de beheersovereenkomsten zullen de rechterlijke organisatie meer beheersautonomie bieden, maar zullen ook een aantal concrete resultaten en te bereiken doelstellingen vooropstellen.

Hoe kan het IGO er voor zorgen dat iedereen klaar is om zijn rol en verantwoordelijkheid op de juiste manier op te nemen binnen deze nieuwe nakende werkwijze?

Allereerst dient het IGO proactief in te spelen op deze hervormingen door zelf bij de les te blijven en continue te streven naar verbetering of ‘organisation-readiness’. Hierbij dient het zich constant aan te passen, aandacht te hebben voor de nieuwste trends, proactief te denken én te handelen, en zijn kernopdracht te vervullen met het oog op de toekomst. Bij wijze van spreken is de bijhorende kennisopleiding al voorbereid nog voor een nieuwe wet is gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Daarnaast hebben de magistraten en hun medewerkers nood aan ondersteuning en begeleiding om tijdig over de noodzakelijke technische en generieke competenties te beschikken die met dit veranderingstraject gepaard gaan. Het IGO moet er met andere woorden voor zorgen dat zij de beheersmethoden benutten waarvoor ze worden ingezet, namelijk het verzekeren van een doelmatige en doeltreffende Justitie. Maar daarnaast dient het IGO ook hun bestuurlijk-organisatorische, taakgerichte en sociaalcommunicatieve competenties aan te scherpen.

Het is dan ook de unieke verantwoordelijkheid van het IGO om vanuit zijn pedagogische expertise en doorgedreven kennis van de rechterlijke organisatie adequate ontwikkelingstrajecten te definiëren die de vereiste competenties bijbrengen. Het IGO houdt hierbij rekening met de behoeften van de organisatie, de verwachtingen van de politieke autoriteit, maar vooral ook de behoeften zoals de magistraten en medewerkers ze op het terrein ervaren. Onze eigen ervaringen en de feedback van onze opleidingsdeelnemers leren ons immers dat er nood is aan praktijkgerichte opleidingen.

De generatiemix

Naast de geplande hervorming, verandert ook het sociodemografische karakter van de justitiemedewerkers wat heel wat uitdagingen met zich meebrengt. Nooit eerder waren er zoveel generaties op de werkvloer binnen Justitie: babyboomers (vijftigers en zestigers), generatie X (dertigers en veertigers) en generatie Y (twintigers en jonge dertigers). Tussen deze generaties zijn er een pak verschillen: in de manier waarop ze naar de toekomst kijken, hoe ze omgaan met technologie, hoe ze communiceren, hoe ze aankijken tegen de organisatie etc.

Om hieraan tegemoet te komen, wil het IGO zich niet louter meer focussen op 'opleidingen', maar steeds meer 'geïndividualiseerde competentieontwikkeling' aangepast aan de justitiesector aanreiken. Het Instituut kan dit enkel realiseren door de betrokken medewerkers te responsabiliseren:

- Door te focussen op de kritieke competenties: het IGO dient bijvoorbeeld te focussen op competenties zoals doelmatige communicatie, wat niet enkel spraakvaardigheid maar ook luisterbereidheid inhoudt. Communicatievaardigheden zijn derhalve niet alleen belangrijk intern, maar zeker ook extern om een juiste invulling te kunnen geven aan de beoogde transparantie en burgergerichtheid die noodzakelijk is om de maatschappelijk erkenning en legitimiteit van Justitie te herstellen.
- Door verschillende leer- en begeleidingsvormen te integreren: het IGO dient de opleidingsdeelnemers platformen aan te reiken waarbij ideeën kunnen ontstaan en waar magistraten en medewerkers kunnen bijdragen tot vernieuwing, maar ook de nodige ondersteuning krijgen om met elkaar samen te werken en kennis en informatie te delen.

Kennisuitstroom

Een problematiek die nauw aansluit bij de generatiemix is de vergrijzing die de rechterlijke orde weldra te wachten staat. De hoge natuurlijke uitstroom ingevolge van pensionering ($\pm 40\%$) die zich de komende tien jaar zal manifesteren, betekent een reëel risico op kennisverlies⁴⁶.

Het IGO dient zich dan ook de vraag te stellen hoe ze hier de komende jaren aan tegemoet zal komen. Een eerste belangrijk aspect is het in kaart brengen van de momenteel aanwezige kennis, vaardigheden en competenties en de impact daarop van de natuurlijke uitstroom. Daarnaast is het ook belangrijk om de behoeften te analyseren om de klantgerichtheid van onze dienstverlening nog te versterken en om er voor te zorgen dat ons aanbod voldoende toereikend is.

Nood aan een goede basiskennis

De kennisuitstroom gaat ook gepaard met een instroom aan nieuwe medewerkers. Zij dienen eveneens begeleid te worden. Het leidt geen twijfel dat iedere magistraat en medewerker binnen de rechterlijke organisatie over een gedegen basiskennis moet beschikken van de strikte regels binnen de rechterlijke organisatie. Dit zal in de toekomst niet anders zijn. De 'initiële beroepsopleiding' van het IGO zal de komende jaren immers nog aan belang toenemen, want de behoefte aan een sterke instroom van nieuwe medewerkers (in antwoord op de pensioneringsgolf) in combinatie met de maatschappelijke en juridische evoluties en de impact daarvan op de rechtsgang zal een verdere verbreding en uitdieping van deze opleiding noodzakelijk maken. Het IGO wil er dan ook voor zorgen dat ieder van hen over de nodige kennis, expertise en competenties beschikt om volgens de regels van de kunst zijn ambt, rol of functie op te nemen.

⁴⁶ Zie 'Richtlijnen voor de opleiding van magistraten en gerechtelijke stagiairs': http://www.csj.be/sites/5023.fedimbo.belgium.be/files/press_publications/o0019n.pdf

Maatschappelijke en technische evolutie

Justitie bevindt zich vandaag meer dan ooit in een dynamiek van continue evolutie. Zowel de permanente maatschappelijke als de technologische evolutie zorgen voor bijkomende wetgeving en vooral juridische probleemstellingen. Deze evoluties zijn paradoxaal: enerzijds wil de rechterlijke organisatie een adequate rechtsbedeling verzekeren, anderzijds leiden deze ontwikkelingen tot een toename van de gerechtskosten omdat men het aantal onderzoeksdaaden systematisch gaat opdrijven (men wil immers niets over het hoofd zien), omdat men weinig of nog onvoldoende ervaring heeft met de nieuwe problematiek en de risico's niet goed inschat, maar ook omdat nieuwe onderzoeksmethodes hun intrede doen en men de mogelijkheden en beperkingen ervan nog onvoldoende kent.

Vorming en uitwisseling van concrete ervaringen kunnen er voor zorgen dat de betrokken magistratuur op het terrein het meest optimale onderzoeksscenario kan definiëren. Deze uitwisseling zal op termijn nog aan belang winnen en ook internationale ervaringen incorporeren. Daarom blijft de betrokkenheid van het IGO binnen internationale netwerken ook in de toekomst een belangrijke pijler.

Internationale context

De aanwezigheid van het IGO in internationale netwerken en projecten wordt almaar belangrijker, aangezien steeds meer rechtszaken een grensoverschrijdend karakter krijgen. En er zijn ook Europese afspraken en richtlijnen met het oog op een verhoogde kennis van de Europese regelgeving, wetten en rechtssystemen van andere lidstaten die bijkomende inspanningen vragen. Zo stelt de Franse resolutie van 13 september 2011 dat tegen 2020 de helft van alle juridische beroepen en dus zeker de magistraten, een vorming in Europees recht gevolgd moet hebben.

Dit betekent dat het IGO ook in de toekomst een sleutelrol dient te spelen in internationale netwerken inzake justitiële opleiding.

De nakende informatisering

De 'Strategische krijtlijnen voor de informatisering van de rechterlijke orde' vereisen van de magistraten en het gerechtspersoneel een andere manier van denken en werken: omgaan met digitale in plaats van papieren dossiers, het gericht opzoeken van informatie, het delen van en samenwerken op elektronische documenten, de aspecten van informatieveiligheid, de elektronische informatie-uitwisseling met partijen en de juridische implicaties, etc.

Zo beoogt de wet van 15 augustus 2012 houdende de oprichting en organisatie van een federale dienstenintegrator bijvoorbeeld een veralgemeend gebruik van authentieke bronnen. Maar hoe zullen de gegevens gebruikt, verwerkt en beveiligd worden? In deze materies biedt het IGO een toegevoegde waarde: het aanreiken van inzichten, kennis en ervaring zal een belangrijke bijdrage leveren aan de aanvaarding van deze nieuwe werkomgeving en het correct gebruik van de digitale werkinstrumenten.

Focus op het resultaat en de toegevoegde waarde

Het IGO wil zich ook in de toekomst kunnen richten op de meest optimale leeropbrengst en een doelmatig vormingsportfolio aanbieden. Het wenst zich niet louter te beperken tot een reeks standaardopleidingen die traditioneel worden voorzien, maar veeleer ook gecombineerde leer- of ontwikkelingstrajecten aanbieden. Tegelijk wil het IGO ook het inhoudelijke aspect op regelmatige wijze evalueren.

Uiteindelijk is het de bedoeling om voldoende pragmatisch en praktijkgericht te werk te blijven gaan. Op deze wijze kan het IGO zijn unieke positie en toegevoegde waarde blijven valoriseren en ook in de toekomst ten volste blijven bijdragen aan een kwaliteitsvolle Justitie.

8. Besluit

Vanuit zijn missie, visie en beleidsplan heeft het IGO ook in 2012 een toegevoegde waarde in het goed functioneren van de Justitie. De beoogde hervormingen van de minister van Justitie vereisen van het Instituut heel wat inspanningen op het vlak van de financiële middelen, het materiaal en het personeel. Maar het IGO engageert zich hieraan ten volle bij te dragen.

Een verhoging van de dotatie, die net als in 2010 en 2011 werd bevroren, blijft noodzakelijk om de goede werking van het IGO te kunnen blijven verzekeren en uit te bouwen, maar vooral ook om de hefboomen voor de hervorming van Justitie te kunnen verzekeren. Uit de analyse van het verbruik van het budget voor 2012 blijkt dat, zonder een verhoging van de dotatie, de begroting van het IGO in de komende jaren in het gedrang dreigt te komen.

In 2012 werd door het succes van het IGO de infrastructuur uitgebreid: er werd een extra verdieping in gebruik genomen met bijkomende leslokalen en bureelruimte. Dankzij deze verdieping werd de ruimtelijke capaciteit verdubbeld.

Benevens deze nieuwe verdieping, delocaliseert het IGO ook een groot deel van zijn opleidingen, op vraag van de personeelsleden van de rechterlijke orde. Deze decentralisatie biedt het Instituut de gelegenheid om de opleidingsmogelijkheden voor het volledige doelpubliek uit te breiden.

Ook op het vlak van de informatisering boekt het Instituut manifest vooruitgang: er werd in 2012 verder aandacht besteed aan het elektronisch invullen van het evaluatieformulier en het elektronisch ter beschikking stellen van de opleidingsdocumentatie. Dit zijn milieuvriendelijke oplossingen die überhaupt tijdsbesparend zijn voor de administratie en kostenbesparend voor de organisatie. Alle medewerkers werden aangesloten op 'INEV', het Learning Management System dat het IGO toelaat om een betere dienstverlening te verlenen aan zijn opleidingsdeelnemers. Hierdoor zullen de deelnemers zich in de toekomst zelf kunnen inschrijven, de opleidingscatalogus online kunnen raadplegen en historische gegevens kunnen bekijken.

De administratie werd in 2012 uitgebreid. Drie personen vervoegden het IGO wat het totaal personeelseffectief eind 2012 op 21 voltijdse equivalenten brengt. Daarnaast keurde de raad van bestuur het personeelsstatuut goed. Dit statuut, zoals door de wet wordt voorzien, is noodzakelijk wegens de ongelijke rechtspositie van de medewerkers die leidde tot een onevenwichtige situatie. Dit kwam de sereniteit op de werkvloer niet ten goede en was op termijn onhoudbaar.

Uit de statistieken van Selor blijkt bovendien dat het IGO zich op het vlak van employer branding bij de betere leerlingen van de klas mag rekenen. De human resources management is daarentegen nog voor veel verbetering vatbaar. Het IGO beschikt immers niet over de expertise en het gekwalificeerd personeel voor het voeren van een adequaat personeelsbeleid en een systematische personeelsadministratie. Bijgevolg worden de meest elementaire zaken door de verschillende medewerkers van de afdeling algemene diensten geregeld of wordt er gewerkt met partnerships met andere federale overheidsdiensten. Een toename van het personeelskader is dus noodzakelijk.

Wat de opleidingen betreft, is het IGO in 2012 niet blijven stilstaan. Zo startte het IGO in 2012 het project ABA op. Via dit project, dat eind 2012 nog aan de gang is, wil het IGO de opleidingsbehoeften van zijn verschillende doelgroepen analyseren en in een jaarlijks actieplan gieten. Hierdoor moeten in de toekomst de opleidingen nog beter aansluiten bij de behoeften van de opleidingsdeelnemers en kan het IGO een belangrijke partner zijn in het verder vorm geven en operationaliseren van een modern gerechtelijk apparaat.

Op internationaal vlak ontving het Instituut verschillende delegaties en was het betrokken bij verschillende netwerken en projecten zoals het pilootproject 'AIAKOS', een uitwisselingsprogramma voor gerechtelijke stagiairs, en een verkennende missie in Burundi, een project dat tot doel heeft de gerechtelijke trainingscapaciteit ter plaatse te ondersteunen.

Tot slot zijn streaming, webcasting, the digital classroom slechts enkele voorbeelden van de toekomstperspectieven van het IGO. Deze ontwikkelingen spelen in op de uitdagingen waar het IGO de komende jaren mee geconfronteerd zal worden: de hervorming van Justitie, de generatiemix, de kennisuitstroom, de internationale context etc. Ze vereisen van het IGO de gepaste acties. Naast het proactief inspelen op de hervormingen en het

continue streven naar verbetering, wil het Instituut de magistraten en hun medewerkers ondersteuning en begeleiding geven zodat ze tijdig over de noodzakelijk competenties beschikken die met dit veranderingstraject gepaard gaan.

De investeringen op financieel, materieel en personeelsvlak zijn dus broodnodig zodat het IGO verder kan uitgroeien tot een modern opleidingsinstituut, een professioneel human resources instrument, een actieve partner én veranderingsactor in het gerechtelijk landschap, en een facilitator voor het uitwisselen en meedelen van beroepservaringen, zowel op nationaal als internationaal niveau. Één voor één ontwikkelingen die zowel de hervormingsplannen van de Minister als de dienstverlening aan de burger ten goede komt.

Brussel, 13 juni 2013

